

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika” dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 1 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicą 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 120.

BYDGOSZCZ, piątek dnia 24 maja 1935 r.

Rok XXIX.

O dobrą wolę Polaków.

Kirem okryta ziemia nasza, dojmujący ból i głęboki smutek ciężarem legł na serca Polaków, odszedł w zaświaty wielki duch wodza narodu. Spełniły się żałobne uroczystości. Przy dźwiękach dzwonu Zygmunta trumna pierwszego marszałka wskrzeszonego państwa spoczęła w królewskiej krypcie, dokonał się mistyczny akt zespolenia się ducha pierwszego naczelnika wskrzeszonej Ojczyzny z dostojnymi cieniami królów dawnej Rzeczypospolitej i największymi w narodzie z czasów niewoli...

Całe społeczeństwo dało nieklamany wyraz najgłębszego przejęcia się nieodżałowaną stratą i w cierpieniu zespoliło swe serca, które jednością się stały jak Polska długa i szeroka.

Najbardziej wzruszający wyraz swym uczuciom dali ludzie prości z najrozmaitszych stron kraju w swych różnorodnych uchwałach i manifestacjach, świadczących o pięknie i mocy ich uczuć patriotycznych. Uczuciowe zjednoczenie społeczeństwa w czasach dzisiejszych załamania moralnych i wstrząsów, jakie życie przynosi, egoistycznej walki, braku górnych ideałów, kryzysu ekonomicznego, zbrutalizowania jednostki i grup — to wielkie dobro, które oby zmarłowane i zaprzepaszczone nie zostało.

Stronnictwa i na usługach ich będąca prasa zmieniła chwilowo ton, najbardziej wrogi marszałkowi pisma zdobywają się na gorące słowa żalu i wyrazy podziwu i uznania dla dostojności duszy zmarłego. Wstrząs, jakiemu uległo społeczeństwo, uszlachetniło je, wzniosło ponad małostkowe marne uprzedzenia. Wielki cios, który tak do głębi przeniknął ogół narodu, przestrzegł jakby zaciętrzewionych partyjników, dzielnicowców, czy zwolenników klasowej ideologii, że ponad ich drobne sprawy wznoszą się sprawy nieskończenie większe — ogółu całej Rzeczypospolitej.

Przyrodzona szlachetność psychiki polskiej bierze w tej chwili przewagę nad stronnictwami animozjami. Oby zrozumienie doniosłości osobliwej chwili stało się jak najbardziej powszechne, oby ludzie dobrej woli w obliczu nieszczęścia zdobyli się na zapomnienie dawnych uraz i szczerze podali sobie dłonie dla przyszłej współpracy. Oby pojęto wreszcie w Polsce, że różnice przekonań politycznych czy społecznych nie powinny wytwarzać wrogiego stosunku do inaczej myślących rodaków, oby w przeciwniku, ale nie wrogu umiano uszanować jego obywatelskie i ludzkie oblicze! Jedności w narodzie żąda, mimo wszystkie zawarte traktaty, zawsze żywe i aktualne **niebezpieczeństwo zewnętrzne**, zwartych organizacji państwowych potężnych naszych sąsiadów o jawnej czy ukrytej imperjalistycznej dynamice, o jedność woła **groza naszego ekonomicznego położenia**, nędza naszego rolnika, zacofanie i prymitywizm naszego handlu czy przemysłu, domaga się jej **zdziczenie obyczajowe** szerokich warstw społeczeństwa, niedoskonałość i jednostronność naszej cywilizacji.

W tem dążeniu ludzi dobrej woli do zrozumienia się i współdziałania trzeba stoczyć walkę nie tylko z dzielnicowami, klasowami czy partyjnymi uprzedzeniami, ale i wnieść się ponad przyrodzoną próżność czy pychę naszą, która tak trudno pozwala nam przyznać się do popełnionych błędów. Walka ta jednak

Pierwsze wrażenia mowy Hitlera.

Zmienne uczucia w stolicach Europy.

Paryż, 23. 5. Oczekiwana z wielkim napięciem deklaracja kanclerza Hitlera stanowi **ośrodek głównego zainteresowania kół politycznych i prasy.**

Dzienniki poranne poza podaniem na naczelnym miejscu obszernego wyciągu deklaracji nie zdążyły jeszcze **zająć zdecydowanego stanowiska**, ponieważ zbyt późno otrzymanie relacji o tekście przemówienia, utrudniło skomunikowanie się z kółmi miarodajnymi, zwłaszcza, jeżeli się zważy, że **min. Laval w Paryżu jest nieobecny.**

Naogół wywody Hitlera spotkały się z wielką rezerwą. Zdaniem prasy porannej, deklaracja Hitlera **nie zawiera specjalnych rewelacji**, mimo, że należy przyznać, iż wywody jego o komunizmie, **krytyka stanowiska Litwy** i wreszcie oświadczenie, dotyczące polityki morskiej, odznaczają się **wyraźną precyzją.** Ogólnie podkreśla się ze szczególnym naciskiem **zapewnienie Hitlera**, jeżeli chodzi o **gorące pragnienie Niemiec przywrócenia z Francją pokojowych stosunków, opartych na trwałej podstawie.**

Echa londyńskie.

Londyn, 23. 5. PAT.) Mowa Hitlera nie wywołała w prasie angielskiej reakcji wrogiej, ale nie została też przyjęta **wyrażnie życzliwie.** Niektóre jednak dzienniki, a zwłaszcza „Daily Herald” i „Times”, oceniają wystąpienie Hitlera, jako **wielki pozytywny przyczynek do sprawy pokoju i porozumienia europejskiego.** Inne zaś, jak „Daily Telegraph” i „Morning Post”, nazywają przemówienie **do mała konkretnym**, unikającym precyzji w tych właśnie punktach, w których chodzi o wykazanie pokojowości nie tylko słowami, ale i praktycznymi propozycjami.

Cała prasa z zadowoleniem podkreśla oświadczenie Hitlera **co do zamiaru nie-**

naruszania postanowień terytorjalnych traktatu wersalskiego. Prasa zaznacza również, że w stosunku do Sowietów mowa kanclerza była **bezkompromisowa**, co „Daily Herald” nazywa **falszywym posunięciem Hitlera**, atak zaś na Litwę był **niesłychanie ostry.**

Ogólne wrażenie w prasie angielskiej sprowadza się do tego, że ton i intencja przemówienia były **nawskróć pokojowe**, lecz wątpliwe jest, czy pod względem praktycznych propozycji **mowa Hitlera jest wystarczająca.**

Poczęści analogicznie do ocen angielskich i francuskich kształtuje się również i krytyka polska. Korespondent

„Gazety Polskiej” p. K. Smogorzewski nie szczędzi Hitlerowi słów uznania, depeszuje do Warszawy m. in.:

„Wczorajsza dwugodzinna mowa kanclerza Hitlera, poświęcona wyłącznie polityce zagranicznej, jest **doniosłym i pełnym treści dokumentem.** Kanclerz wypowiedział tę mowę z wielkim umiarem i z wyraźnym celem przekonania świata o pokojowości polityki III Rzeszy. Mowa zawiera dużo dżalektyki, szczególnie tam, gdzie kanclerz **wyказује tendencyjność tezy, że winę za niepowodzenie akcji ograniczenia zbrojeń ponoszą Niemcy.** Z powstrzymywaną pasją napisany jest ustęp, w którym kanclerz Hitler przeprowadza **paralelę między narodowym socjalizmem, ograniczającym swój wysiłek tylko do Niemców, a bolszewizmem, nierezygnującym nigdy z idei powszechnego przewrotu politycznego.**”

Z punktu widzenia polskiego w mowie kanclerza Hitlera podkreślić trzeba trzy ustępy: Ten, w którym raz jeszcze **odwraca się kanclerz Hitler od polityki germanizacyjnej;** ten, w którym stwierdza, że III Rzesza będzie **szanowała obecny statut terytorjalny Europy;** ten wreszcie, w którym powtarza, że **celem jego polityki wobec Polski jest „pogłębienie przyjaznych stosunków.”**

Punkt o wyrzekaniu się polityki germanizacyjnej warto jeszcze raz przytoczyć, aby najszersze koła naszej ludności go zapamiętały i mogły go przedstawiać tym niedobitkom hakaty, którym się jeszcze marzy wynarodawianie Polaków. Ustęp ten brzmi następująco:

„**Ideologia narodowo-socjalistyczna odrzuca dogmatycznie wszelką asymilację innych narodów. Tem samem zbija mieszczańską wiarę w możliwość germanizacji. Narodowi socjaliści nie chcą odbierać obcym szczepom ich mowy lub kultury. Nie wydajemy rozkazów niemieckiego imion nie niemieckich, przeciwnie — nie życzymy sobie tego. Nasza ideologia widzi w każdej wojnie, której celem jest ujarznienie obcego narodu, akcję, wcześniej czy później odbijającą się na zwycięzcy. Nie wierzymy, by w Europie obecnej — w okresie panowania zasady narodowościowej — zahartowane w swem poczuciu narodowym ludy mogły być jeszcze wynarodawiane. Ostrzegających przykładów dostarczyło nam w tym względzie ostatnie 150 lat.**”

Powracając jednak do różnic w poglądach prasy polskiej warto przytoczyć ocenę „Kurjera Warszawskiego”. Pod tytułem „Nic nowego” znajdujemy tam stwierdzenie, że: „**Koniec końców mowa** (Ciąg dalszy na str. 2.)

Hitler przemawia w Reichstagu.

musi być podjęta i wygrana w imię pracy, która Polskę czeka, nie tylko w zakresie konieczności państwowych, ale i ze względu na nieodzowność wypracowania w wielkim mozole własnego ideału cywilizacyjnego, związanego z tradycjami walorami polskiej ideologii i z trydem życia wielkiego budowniczego, który odszedł. **Konieczność współpracy** jako nieodzowny nakaz chwili winni zrozumieć **przedstawiciele t. zw. opozycji** i poddać rewizji swój stosunek uprzedzonej negacji do tych, którzy rządzą; przejmując się tą ideą winni i ci, którzy **władzę dzierżą**, wykazując swą dobrą wolę w dążeniu ku szarmonizowanej, o ile moż-

ności, powszechnej pracy, opartej o wiarę w obywatela.

Świetlaną przyszłość Polski osiągnąć możemy niewątpliwie przez **podporządkowanie egoistycznych spraw wielkiej idei państwowej i narodowej**, przez kulturowanie zaniedbanych cnót karności i solidarności społecznej, przez uzgadnianie coraz doskonalsze przeciwieństw klasowych i dzielnicowych. Wielkie te ideały życia zbiorowego urzeczywistnić się jednak dadzą jedynie w **atmosferze szacunku dla „ja”** ludzkiego, przy uwzględnieniu wolności indywidualnej, miarkowanej względami na dobro publiczne.

Ojciec Święty w depeszy swej kondolencyjnej do Pana Prezydenta doniósł o swej modlitwie „za zgodę, pokój i **po-myślność Polski**” i my winniśmy się jak najgoręcej modlić o **dobrą wolę rodaków, by wspólnym wysiłkiem utrzymać trwałość i potęgę naszej Ojczyzny**, zapewniając nie tylko mocarstwową moc państwu, ale i moralną potęgę Narodowi, którą żadne moce nie zmożą, a wówczas złożymy nie tylko sercem ale i czynem **najgodniejszą hołd pamięci największego Bojownika i Pracownika wskrzeszonej Polski.**

B. Kudelka.

Hitlera nie daje żadnego materiału do mniemania, iż Niemcy gotowe są pozytywnie pracować nad ugruntowaniem pokoju w Europie. Propozycje, dotyczące rozbrojenia, znane nam są z nieskończonych rozpraw genewskich w przeszłości; nie posunęły one ani o krok naprzód wielkiego problemu zmniejszenia pogotowia wojennego. Nikt obecnych propozycji Hitlera nie weźmie na serio, dopóki w Niemczech będzie się rozwijał duch militarystyczny, idący od góry, będący natchnieniem pracy wychowawczej nad młodem pokoleniem, ożywający wojsko, uniwersytety, klasę junkierską, klasę przemysłową. Wobec pochwala tego ducha, który ma jakoby ożywiać odrodzenie narodu, rasy, państwa Germanji, wszystko inne jest pozorem, uludą, epizodem. Nie w polityce, lecz w mistyce czerpią dziś dla siebie nauki wielkorządcy Niemiec.

Warto również podkreślić, że omawiane pismo nie wspomina ani słowem o ustosunkowaniu się Hitlera do Polski, uważając zapewne, iż to oświadczenie na ocenę nie zasługuje.

Nasze sfery rządowe muszą się jednak kierować innymi przesłankami, gdyż mowę Hitlera podawano wczoraj w obszernym streszczeniu przez radio.

Wyrobienie sobie oceny obiektywnej nie jest łatwe. Jest prawdą, że Hitler zbroi się i maskuje zbrojenie pokojowością, ale jest również prawdą, że wyraża chęć współpracy z Polską i atakuje Sowietów, jakby chciał nas przekonać, że Rapallo znajduje się poza zakresem wszelkiej możliwości. Dla jednych punktem wyjścia będzie pierwsze stwierdzenie, dla innych — drugie, a w sumie może być tylko rezerwa, jaka wypływa z naszego bezwzględnie pokojowego stanowiska.

Zbrojenia angielskie i zmiany w rządzie.

Londyn, 23. 5. (PAT). Na zakończenie wczorajszej dyskusji w izbie gmin, odrzucono większością 340 głosów przeciwko 52 rezolucję Labour Party, wzywającą do zmniejszenia wydatków na obronę. Polityka rządu, dotycząca zwiększenia zbrojeń lotniczych została w ten sposób zaakceptowana. Przed zamknięciem posiedzenia, podsekretarz stanu do spraw lotnictwa, Sassoon, odpowiadając na różne pytania, oświadczył, że rząd nie uważa za możliwe podawać do wiadomości szczegółów dotyczących samolotów i silników, które obecnie zamówi. Również nie może dać szczegółów co do organizacji sił lotni-

czych w metropolii. Sassoon w zakończeniu swego przemówienia oświadczył, że jego zdaniem, silna lotnicza flota brytyjska jest najlepszą rękojmią pokoju europejskiego.

Londyn, 23. 5. (PAT). Debaty w izbie gmin i w izbie lordów referowane są przez prasę angielską, jako zwycięstwo rządu narodowego, a zwłaszcza Baldwina. Podkreślany jest fakt, że opozycja liberalna głosowała za rządem i że programowi ekspansji lotniczej przeciwstawiła się jedynie Labour Party. Stanowisko Baldwina, jako przyszłego lidera rządu narodowego, uważane jest przeto za bardzo wzmocnione. Zwraca się u-

wagę na zapowiedź Baldwina, że rząd rozważy utworzenie nowego ministerstwa obrony narodowej, któreby zawierało wszystkie trzy resorty: marynarki, wojska i lotnictwa. Dzienniki wyrażają przypuszczenie, że sir Simon obejmie to nowe ministerstwo obrony narodowej, ustępując sprawę zagraniczne Edenowi. Również ustępy, dotyczące odpowiedzi Hitlerowi w mowie Baldwina wywołały wielkie zadowolenie prasy, która zapowiada bliskie wznowienie rokowań o pakt lotniczy i twierdzi, że rząd brytyjski polecił już swemu ambasadorowi w Berlinie wysondowanie możliwości wszczęcia takich rokowań. Spodziewane jest także wznowienie rozmów w sprawach morskich z Niemcami. Ogólnie biorąc, stanowisko prasy angielskiej jest po mowie Hitlera i Baldwina bardziej optymistyczne i jak twierdzi „Times” obawy co do możliwości wojny ostatecznie upadły.

Sejm zbiera się pod koniec maja na sesję nadzwyczajną.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Wczoraj w dalszym ciągu obradowała komisja konstytucyjna BBWR. Narady te odnosiły się do ostatniego punktu obrad, a mianowicie: omawiano sprawę wyboru elektorów, mających dokonać wyboru Prezydenta.

Jeszcze jedno posiedzenie, ostatnie już, odbędzie się w bież. piątek.

Przebieg dyskusji i nowe projekty przedstawi premierowi przewodniczący wicemarszałek Car. Jednak w żadnym razie nie należy oczekiwać zmian zasad-

niczych projektu, przedewszystkiem nie ulegnie zmianie projekt, t. zw. kolegijów wyborczych.

Jeszcze w bież. tygodniu ukaże się rozporządzenie Pana Prezydenta o zwołaniu sesji nadzwyczajnej Sejmu. Ma ono wskazać wyraźnie na trzy sprawy, jako tematy obrad Sejmu, a mianowicie: 1) ordynacja do sejmu, 2) ordynacja do senatu i 3) sposób wyboru Prezydenta. Pierwsze posiedzenie Sejmu zostanie zwołane na wtorek 28 bm.

Abisynja mobilizuje.

Rzym, 23. 5. Prasa włoska twierdzi, że rząd abisyński przeprowadza obecnie powszechną mobilizację.

Przy tej okazji „Azzione Coloniale” podaje, że Abisynja posiada stałe wojsko, zwane cesarskim, w liczbie 80.000, oraz 6.000 żandarmów i korpus strażnicy granicznej. Wszystkie te formacje przeszły przeszkolenie pod kierownictwem instruktorów belgijskich i szwedzkich. W chwili obecnej Abisynja dysponuje przynajmniej 600.000 wojska uzbrojonego.

Inne pisma podają, że po całej Abisynji buduje się śpiesznie drogi, lotniska i wielką stację radiową.

Nowe transporty wojsk do Abisynji.

Neapol, 23. 5. (PAT). Parowiec „Praga” odplynął do Eryniei, wioząc na swym pokładzie 500 żołnierzy i materiały wojenny. Trzy inne statki, które wkrótce odplyną również do Eryniei, ładują materiał wojenny.

Goering nawiązuje kontakt z Jugosławią i Bułgarią.

Berlin, 23. 5. Wybierając się w czwartek w podróż poślubną, przyjedzie premier Goering najpierw do Belgradu, gdzie złoży wizytę premierowi Jewtichow, tudzież kilku członkom rządu jugosłowiańskiego. Wedle kursujących informacji, zaproponuje Goering Jewtichowowi zawarcie paktu nieagresji pomiędzy Niemcami i Jugosławią na wzór układu polsko-niemieckiego.

Z taką samą propozycją wystąpić ma Goering podczas swego pobytu w Sofji i Budapeszcie, gdzie przedłoży swój plan paktu nieagresji Niemiec z Bułgarią i z Węgrami.

Stambul, 23. 5. Według doniesień z Sofji, w stolicy Bułgarii zapowiedziano na początek czerwca wizytę min. Rzeszy niem. dr. Goebbelsa lub gen. Goeringa — w specjalnej misji poufnej do rządu bułgarskiego.

Inflacja w Niemczech?

Berlin, 23. 5. (PAT). Prasa niemiecka donosi, że Deutsche Gold-Disconto-Bank postanowił emitować papiery, które mają być za pośrednictwem Banku Rzeszy puszczone w obieg między instytucje finansowe i banki.

Bony te będą miały ważność w ciągu trzech miesięcy. W celu wzmocnienia zabezpieczenia nowoemitowanych papierów wartościowych, Deutsche Gold-Disconto-Bank podwyższa swój kapitał zakładowy o 200 milionów marek. Bank Rzeszy przyjmie nowe akcje Deutsche Gold-Disconto-Banku, wydając wzajemnie papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu, pochodzące z jego cichych rezerw.

Emisja wspomnianych papierów motywowana jest wielką płynnością, jaka rzekomo panuje na niemieckim rynku pieniężnym.

Paryż, 23. 5. (PAT). Agencja Havasa donosi z Berlina, że niemieckie koła finansowe uważają decyzję wypuszczenia nowych bonów inwestycyjnych za pierwszy krok w kierunku wyraźnej inflacji w Niemczech.

Bojkot „Gazety Warszawskiej” przez zrzeszonych dziennikarzy.

Warszawa, 23. 5. (tel. wł.). Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich. Na posiedzeniu tem powzięto następującą uchwałę:

„Zarząd syndykatu, potwierdzając uchwałę swego Prezydium z dnia 16 maja rb., potępiającą stanowisko „Gazety Warszawskiej” wobec załoby narodowej po zgonie Marszałka Piłsudskiego i opierając się na art. 2-gim i 16-tym statutu, w konsekwencji stwierdza, że współpraca członków Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich w wydawnictwie „Gazeta Warszawska” jest niedopuszczalna.”

*

„Gazeta Warszawska” w dalszym ciągu się nie ukazuje, gdyż jest systematycznie konfiskowana przez cenzurę.

Pos. Arciszewski wystąpił z endecji.

Warszawa, 23. 5. (tel. wł.). Obiegają pogłoski, że poseł Franciszek Arciszewski, były pułkownik W. P., należący do Stronnictwa Narodowego, zgłosił swe wystąpienie z Klubu poselskiego.

Jak słychać, poseł Arciszewski był na pogrzebie Marszałka w mundurze wojskowym i bardzo się przejął temi uroczystościami żałobnymi. Możliwe, że to przyspieszyło jego decyzję w sprawie wycofania się ze Stronnictwa Narodowego.

Gdy endecja zwróciła się do niego przed kilkoma dniami, aby interwenjował w sprawie „Gazety Warszawskiej”, która tak fatalnie zachowała się nad otwartą trumną Marszałka, poseł Arciszewski kategorycznie odmówił.

Wilno przygotowuje się na przyjęcie serca Marszałka Piłsudskiego.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Przewiezenie serca marsz. Piłsudskiego do grobu matki nastąpi prawdopodobnie dopiero w połowie czerwca. Uroczystości te będą miały charakter ściśle rodzinny, zamknięty.

Jak słychać, nie zapadła jeszcze decyzja co do miejsca, w którym spoczną zwłoki matki marszałka. Jak wiadomo, zwłoki jej spoczywają na Litwie w kowieńskiej. Znany w Wilnie adwokat Krzyżanowski wyjechał na Litwę, aby

Pięć milionów złotych na roboty publiczne w Poznańskim i na Pomorzu.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Na roboty publiczne w województwach zachodnich — poznańskim i pomorskim — Fundusz Pracy przeznaczył ogółem 5.358.000 złotych.

Z sumy tej na roboty drogowe i samorządowe, a także państwowe przeznaczono 2.949.000 zł, na roboty wodno-regulacyjne — 250.000 zł, na roboty melioracyjne i obwałowania rzek — 918.000 zł, oraz na inwestycje miejskie tylko 1.241.000 zł. (Bydgoszcz nie otrzymała ani grosza! — Uw. red.).

Do dnia 21 bm. Fundusz Pracy na roboty w województwach poznańskim i

pomorskim wypłacił — 1.187.600 zł.

Z pośród ważniejszych robót rozpoczęto dotychczas na terenie woj. poznańskiego rozbudowę kanalizacji i wodociągów w Poznaniu oraz budowę dróg państwowych i samorządowych, przewidzianych w programie robót z kredytów Funduszu Pracy.

Na terenie województwa pomorskiego rozpoczęto rozbudowę kanalizacji w Tczewie i Starogardzie, budowę gimnazjum w Działdowie, roboty przy urządzeniu terenów budowlanych i rozbudowę kanalizacji w Grudziądzu i budowę szpitala w Brodnicy.

Nowe czeskie szykany.

Polskim samolotom pasażerskim nie wolno lecieć nad Czechosłowacją.

Warszawa, 22. 5. Wobec odmowy przez władze czechosłowackie przelotu polskich samolotów komunikacyjnych ponad terytorjum Czechosłowacji, Polskie Linje Lotnicze z dniem 1 czerwca wstrzymują obsługę szlaku między Krakowem, Brnem i Wiedniem.

Linja ta, która była uruchomiona ja-

ko jedna z pierwszych linii lotniczych polskich, czynna była od r. 1925.

Nowy ten dowód wrogości Czechów jest tem bardziej znamienity, że jednocześnie Czesi uruchamiają komunikację z Moskwą via Rumunja—Kijów, jakby chcieli dać do zrozumienia, że w oparciu o Sowietów stać ich na największe szykany w stosunku do Polski.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Wielkie poruszenie w warszawskich sferach lotniczych wywołała wiadomość, że Czechosłowacja odmówiła prawa przelotu nad terytorjum czeskim polskim samolotom pasażerskim.

W ten sposób Czesi uniemożliwili polskiemu lotnictwu cywilnemu obsługiwania linii lotniczej Warszawa—Brno—Wiedeń. Powodów cofnięcia koncesji przelotowej należy się doszukiwać w dążeniu Czechów do walki współzawodniczej z polskiem lotnictwem cywilnym na terenie Europy Wschodniej. Prawdopodobnie polskie władze lotnicze nie poniechają myśli utrzymywania bezpośredniego połączenia z Wiedniem i w najgorszym razie poprowadzą tę linię drogą okrężną przez terytorjum Niemiec.

List z Londynu.

Prasa angielska o Marszałku Piłsudskim i jego polityce.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego”).

Londyn, 20 maja.

Jeden z najpoważniejszych i najpoczytniejszych tygodników angielskich, którego głosu przysłuchuje się cała intelektualna Anglia, „The Observer” w ostatnim swym numerze umieścił na pierwszym miejscu podniosły artykuł wstępny, poświęcony pamięci marszałka Piłsudskiego, pod tytułem: „Piłsudski, Bohater Narodowy, Polska w nowoczesnym świecie”. Obszerny ten artykuł podaję w streszczeniu:

„Śmierć Piłsudskiego musi wywrzeć wpływ na równowagę Europy. Był on sam w sobie jedną z sił, które rozstrzygają o historii. Nad przeszło połową kontynentu wielka wojna i jej skutki zastąpiły umowne traktaty ognistą rzeczywistością. Jedyne siłą swojej osobistości ludzie dotychczas nieznanymi podniesieni zostali na wyżyny, aby władac losami milionów. Piłsudski stał w rzędzie Mussoliniego i Hitlera. Ażeby odzyskać i utrwalić niepodległość swojego kraju, spiskował, cierpiał, walczył i stawał opór. Nikt nie ma prawa moralizować o jego metodach, jeżeli podobnie jak on nie wykazał tyle rozpaczliwego poświęcenia, nie był jak on więzieniem i zbiegiem i nie zmagał się z losem i przeciwnościami. Nie szukał on innego usprawiedliwienia ponad to, iż dzieło jego wytrwało. Bez niego legenda polska zapewne nie mogłaby być nanowo ucieleśniona. Gdyby nie jego otucha, którą wszystkich napawał, i stanowczość, z jaką działał, Polska mogłaby w krótkim czasie ulec rozkładowi i zniknąć, jak przemijające widowisko. Powrót do życia był niebezpiecznie romantyczny. To, iż w ciągu lat 20 utrzymał je, było nagrodą za jego wysiłki lat pięćdziesięciu.

Naród polski może sprawiedliwie szczeni się, iż w ciągu ostatnich 20 lat odzyskał wiarę narodową i energję. Okrażony sąsiadami, których nie można było nazwać przyjaciółmi, otoczony dyplomacją, której pierwszą troską nie były jego interesy, nawiedzany wspomnieniami sprzecznymi z warunkami, wśród których naród ten odzyskał swoje istnienie, położył podwaliny nowoczesne-

go państwa z zadziwiająca szybkością i powodzeniem. Nie uniknął on wrodzonych słabości i błędów. Ale myśl kierownicza zmarłego wodza i sprzyjające okoliczności utrzymały w korbach te niedomagania, a naprzekór tarciom wewnętrznym i zewnętrznym osiągnął on stałość polityczną i gospodarczą, która zadała klam obawom wielu jego przyjaciół. Nic nie jest lepszą wróżbą przyszłości, jak to, że Piłsudski pozostawia swój kraj w spokojniejszych stosunkach z wielkimi mocarstwami z obydwóch stron, niż można się było tego spodziewać w pierwszych latach jego istnienia. Są jeszcze zagadnienia, które niełatwo będzie rozwiązać bez współpracy rzeczywistych mężów stanu. Ale Polska odzyskała swoje miejsce wśród rodziny na-

rodów i przyzwyczaila świat do swojego politycznego istnienia. Po dowodach swego zapału i tego, co w jej sercu bije, czy odważy się jakikolwiek zewnętrzny imperjalizm, zarozumiały w swej potędze żywić marzenie o nałożeniu na naród polski jarzma przedwojennych warunków?

Zycie Piłsudskiego jest jego testamentem. Co zastąpi jego władzę, nie jest jeszcze wiadome. Czy w stanie jest jakikolwiek jego następcę wykazać wagę jego impulsu i bystrości umysłu? Czy smutnej pamięci skłonność do warcholstwa może być tak przewycięzona, aby z demokracji uczynić narzędzie prawdziwej współpracy? Genjusz polski szedł zawsze po ziemi z pewną wzdargą. „Świat ten jest niczem” było hasłem, z

Nowy przewodniczący Rady Ligi Narodów.

Przewodniczącym obecnej sesji Rady Ligi Narodów wybrany został delegat Portugalji, b. minister spraw zagranicznych Vasco-cellos.

którem wojownik przeszłych stuleci rozkazywał swoim podwładnym spalić magazyny i wysadzić w powietrze siebie wraz z swoją bezbronną twierdzą. Polska oddała niezapomniane usługi ideałowi. Nadzieję wszystkich, którzy podziwiają jej sławną przeszłość jest to, iż w nowej fazie historii jej współudział w osiągnięciu praktycznej harmonji i dobrobytu ludzkości będzie niemniej znaczący.

W drugim artykule warszawski korespondent „Observer’a” pisze, iż z pogrzebem marszałka Piłsudskiego przed milionami stroskanych Polaków zaczyna powstawać wiele złowróźnych zagadnień. Kto będzie teraz prowadził Polskę i dokąd? Jakkolwiek wielką była popularność Piłsudskiego, miał on wielu wrogów. Z 10 milionów głosów oddanych w 1930, prawie 4 miliony głosów było przeciwko Piłsudskiemu i jego kandydatom. Należy przemyśleć wzięcie pod uwagę, iż opozycja polska jest bardzo rozgorączkowaną. Wielki autorytet Piłsudskiego i jego nieograniczona władza w stanie były łagodzić wszystko, ale teraz, kiedy Go już niema, czy tak zwany Blok Prorządowy będzie mógł kontynuować przewagę swego zmarłego wodza? Mógłby on to uczynić, gdyby nie to, iż w skład jego wchodziły ludzie o różnym zabarwieniu politycznym i różnych tradycjach. Większa część członków rządzącej obecnie partji, to byli socjaliści, a wielu jest konserwatystami i liberałami, którzy przeszli do obozu Piłsudskiego, gdy objął (Ciąg dalszy na stronie 8).

Zmiana warty w Budapeszcie.

Węgry, jak i Anglia, są krajem tradycji, które szczególnie w zwyczajach wojskowych się przechowują. Codziennie na przykład tłumy asystują przy zmianie warty w zamku królewskim w Budapeszcie. Straż zamkowa występuje stale w malowniczych strojach historycznych.

Pod OBA WIAKNI
MAREK ROMAŃSKI

5)

(Ciąg dalszy).

ROZDZIAŁ II.

Kilka miesięcy upłynęło od owej chwili, kiedy w portowej knajpie na Strandvägen dwu tajemniczych mężczyzn spotkało się w celu pozornie blahym i niezrozumiałym. Poto tylko, by przeprowadzić porównanie między jakimiś fotografiami i sprawdzić ich podobieństwo, poto tylko, by wymienić szereg spostrzeżeń, odnoszących się do nieuleczalnej choroby kupca sztokholmskiego, Eryka Nielsena, oraz jego stosunków rodzinnych.

W noc ciemną i bezksiężycową, pod sklepieniem ołowianego, bezgwiezdnego nieba, chwytając pomyślny wiatr w żagle „Amelia Luckenbach” wspinała się na wierzchołki fal i zapadała ciężko w wodne kotłiny.

Nadchodziła pora „psiej wachty”, ale mimo to na pokładzie szkunera nie myślano o odpoczynku. Na mostku kapitańskim, obok niewielkiej kabiny nawigacyjnej, stał ubrany w ciepłą, chroniącą od chłodu kurtkę, właściciel i zarazem szypcer statku, niski i przysadkowaty Jacobsen i słuchał ze źle ukrywaną niecierpliwością słów, które mówił doń jego towarzysz. Słyszał tylko o tem od wielu już dni, kładziono mu to w uszy za każdym razem. A więc — że trzeba będzie pod osłoną nocy podejść do pustego punktu wybrzeża, że wreszcie będzie to trzeba zrobić w ten sposób, by ominąć patrolujące kanonierki strażnicze i uniknąć zapytań, które z pewnych powodów mogłyby być krępujące i niedyskretne.

Stary Jacobsen, słysząc te rady, wskazywałki i przestrogę, wzdychał cicho, a ciężko, komu to bowiem mówiono, wobec kogo wyrażono obawy tak niewczesne i niczem nieuzasadnione?

Wiedział doskonale, czego się podjął i nie był niedoświadczonym młokosem. Któż to, jak nie on, przez szereg lat — dopóki w Finlandji nie wpadli ludzie na głupi i bijący go po kieszenie pomysły zniesienia prohibicji — szmuglował do tego kraju całe transporty spirytusu i

wódek, będąc postrachem i utrapieniem fińskich statków strażniczych. Wszelkie uwagi o pokpieniu sprawy były całkiem nie na miejscu i obrażały zarówno jego, jak i pocziwiałą starą „Amelię Luckenbach”, która nieraz była w opałach i z wszystkich opresyj wychodziła dotąd obronną ręką.

Wszystko to była bezwzględna prawda, a drugą prawdą było, że ten kto płaci, ma prawo wymagać i dlatego szypcer słuchał, odpowiadając niechętnie, uspokajając, a zarazem myśląc zupełnie o czem innym.

Wreszcie rozmawiający z właścicielem szkunera mężczyzna, znać dostatecznie uspokojony, skinął mu głową na dobranoc i zszedł po drabinie z pomostu, kierując się w stronę kabin. Wyrosła przed nim ciemna, wysoko postać.

— Jak tam? Śpi?... — rzucił mężczyzna, który przed chwilą ukończył rozmowę z szypcerem, a ciemna sylweta zrozumiała widocznie doskonale do kogo odnosiły się te słowa.

— Nie — brzmiała krótka odpowiedź — Przed chwilą słyszałem kroki.

Tamten zdawał się namyślać.

— Opanowała się już trochę?

Ruszenie ramion było odpowiedzią. Szypcer zakolysał się mocniej i obaj chwycili się poręczy schodków, by nie stracić równowagi.

— Zaczyna huścić.

— Głupstwo. Sądzę, że będzie dobrze, gdy pomówię z tą dziewczyną.

— Teraz?

— Teraz.

W głosie mówiącego brzmiał ton rozkazu. Pytający nie miał zamiaru oponować. Był przyzwyczajony słuchać i

mówić jak najmniej. W milczeniu podszedł do drzwi najbliższej kabiny i odsunął rygiel.

Człowiek, który rozmawiał z Jacobsenem, zanim wszedł, zapukał do drzwi.

Była to najlepsza kabina na szkunerze „Amelia Luckenbach” i w warunkach normalnych stanowiła pomieszczenie szypcy. Tym razem jednak stary przemysłnik musiał wynieść się z niej i zrobić miejsce dla kogo innego. Określenie „najlepsza” było tu również słowem względnym, Jacobsen nie należał bowiem absolutnie do ludzi odznaczających się wielkimi potrzebami życiowymi, to też kabina, choć dość obszerna i o całe niebo przenosząca wyglądem i urządzeniem inne pomieszczenia na statku, przedstawiała mimo to widok dość żalony.

Pilnujący drzwi owej kabiny nie mylił się mówiąc, że zaczyna się chwila. Fala rosła i „Amelia Luckenbach” walczyła z nią coraz uciążliwiej, trzeszcząc w spójniach, to kładąc się na burcie, to znów podrywając się w górę.

Umieszczona u sufitu kajuty lampa, zawieszona ruchomo w koszu, splecionym z grubego drutu, tańczyła w takt kołysania szkunera, rzucając na ścianę migotliwe, niezdrowo żółte światło.

Światło to ślizgało się również po twarzy dziewczyny, siedzącej nieruchomo przy niewielkim stole, na którym znajdowała się skromna zastawa, złożona z kilku blaszanych naczyń. Jedzenie, znajdujące się w nich, było nieknięte. Za każdym pochyleniem i podrzutem szkunera blaszane misy uderzały o siebie, wydając dźwięk przykry i denerwujący.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Życie najwybitniejszego z angielskich szpiegów.

Słynny pułkownik angielski, Lawrence, który uległ ostatnio tajemniczemu wypadkowi motocyklowemu, zmarł w Londynie.

Na niezwykłym pułkowniku znów skupia się zainteresowanie wszystkich obserwujących trudną i wyczerpującą pracę angielskiego wywiadu.

OD ARCHEOLOGJI — DO SZPIEGOSTWA.

Plk. Lawrence pochodzi ze znanej rodziny irlandzkiej. Urodził się w roku 1888 w Tremadoc, w południowej Walji. Studiował najpierw we Francji, później przez pewien czas był wychowankiem Jezuitów, a na koniec zapisał się na Uniwersytet w Oxfordzie.

Zainteresował się wówczas archeologią i gdy wybuchła wojna przebywał właśnie w Arabii, gdzie od dwóch lat prowadził prace wykopaliskowe. W czasie dwuletniego pobytu poznał doskonale i język i obyczaje arabskie.

Wobec wybuchu wojny wstąpił na ochotnika do armii angielskiej. Ponieważ ze względu na słabą budowę ciała nie nadawał się do służby frontowej, wysłano go do Kairu, gdzie został zatrudniony w biurach wojskowych. Gdy Arabowie powstali przeciw Turkom, Lawrence oświadczył swoim przełożonym gotowość zorganizowania arabskiej rewolty i poprowadzenia jej tak, ażeby powstanie Arabów stało się dla Turcji prawdziwym uderzeniem noża w plecy.

W SŁUŻBIE „INTELLIGENCE SERVICE”.

Lawrence'a na skutek jego prośb, wysłano do Arabii i wkrótce, dzięki niezwykłemu wysłannikowi, powstanie Arabów ogromnie zyskało na sile, a ruch powstańczy w krótkim czasie ogarnął cały kraj. Lawrence towarzyszył stale Emirowi Feisalowi i opuszczał go tylko wtedy, gdy miał przedsięwziąć jedną ze swych niezwykłych, awanturnych wypraw, jakie podejmował w celu wysadzenia w powietrze tureckich pociągów wojskowych. Lawrence wysadził takich pociągów przeszło 80.

Kiedy zwycięzcy Arabowie wracali do Damaszku, na ich czele obok emira Feisala, jechał Lawrence, jako człowiek, który najbardziej przyczynił się do zwycięstwa.

LAWRENCE I EMIR FEISAL.

Od nowego powstania arabskiego w czasie wielkiej wojny rozpoczyna się nowy rozkwit nacjonalizmu arabskiego, z którym wkrótce połączyła się niechęć Arabów do Anglii, niedotrzymanie obietnic poczynionych Arabom przez Lawrence'a.

Kiedy po podpisaniu traktatu wersalskiego Lawrence został przyjęty przez króla angielskiego Jerzego V., b. żołnierz odmówił przyjęcia odznaczenia żołnierskiego oraz krzyża Wiktorji, który bywa udzielany jedynie w wyjątkowych wypadkach i za zasługi istotnie wybitne.

Lawrence tak uzasadnił swoją odmowę:

Ponieważ obietnice dane królowi Feisalowi nie zostały przez Anglię dotrzymane jest bardzo możliwe, że pewnego dnia będę zmuszony walczyć po stronie Arabów przeciwko Anglii. Wobec tego nie mogę przyjąć angielskich odznaczeń.

UKRYTA PRZYCZYNA BUNTÓW.

Następnie Lawrence wyjeżdża do Syrii, gdzie wywołuje powstanie przeciwko francuskiej władzy. Później znów pod przybranym nazwiskiem Ross wstępuje do oddziału armii angielskiej, stacjonowanej w Egipcie. Był to okres powstania Riffenów i wszystko zdaje się przemawiać za tem, że u boku przywódcy marokańskiego powstania Abd-El-Krima stał nie kto inny, jak Lawrence.

Gdy stłumiono powstanie Riffenów, Lawrence zjawia się nagle w Indjach, gdzie występuje jako lotnik, pod nazwiskiem Shaw. Wówczas właśnie wybuchła rewolucja w Afganistanie, doprowadzająca do detronizacji króla Amanula-

cha. Uchodzi za pewne, że i to powstanie było dziełem Lawrence'a.

LAWRENCE W ZACISZU DOMOWYM.

Dopiero w marcu r. Lawrence porzucił służbę wojskową, co było połączone zdaje się z pewnymi zatargami śmiałego pułkownika z ludźmi stojącymi na czele angielskiej polityki kolonialnej. Lawrence zamieszkał na stałe w małej miejscinie Dorset. Swoją siedzibę Lawrence opisuje w następujący sposób: jest to dom stojący wśród kwiatów i starych drzew. Dwa pokoje, bez łóżka

bez kuchni, a tylko wodotrysk w ogrodzie i ścieżki, na których panuje zupełny spokój.

Jedyną rozrywką Lawrence'a stał się sport motocyklowy, który doprowadził do tragicznego wypadku.

Warto jednak przypomnieć, że już kilkakrotnie cały świat obiegła wiadomość o śmierci Lawrence'a, a później okazywało się, że była to tylko pogłoska umyślnie puszczona w tym celu, ażeby tajemniczy bohater angielskiego wywiadu mógł pod zmienionym nazwiskiem przystąpić do nowej doniosłej akcji.

Popis miotaczy płomieni przed Mussolinim.

W obecności Mussoliniego odbyły się w okolicy Rzymu wielkie ćwiczenia wojskowe, obejmujące pokaz działania chemicznych środków wojennych, a przede wszystkim miotaczy płomieni.

Wstrząsająca tragedia dwóch jeleni.

Tczew. Nieliczni przechodnie ul. Czyżykowskiej w ub. wtorek około godz. 8 rano byli świadkami wstrząsającej tragedji pary jeleni, liczących każdy około trzech wiosen. Otóż z terenu w m. Gdańska do Tczewa przez isle przepłynęły dwa jelenie, które majestatycznym klusem pognały w kierunku parku miejskiego.

W pewnym momencie na widok grupki przechodniów jelenie spłoszyły się i oddzielnie naoslep pognały w kierunku niemieckiej szkoły na Czyżykowie. Jeden z jeleni w pełnym biegu wpadł głową na masywny plot druczany nie-

mieckiego placu sportowego, przyczem złamał sobie kręgosłup i zabił się.

Drugi natomiast jelen przed pościgiem wyrostków zbiegł do ogrodu właścicielki majątku ziemskiego p. Preuhs, skąd jednak został spłoszony i przez kilkanaście godzin tropiony przez łobuzerję, błądził po łąkach i polach czyżykowskich. Wreszcie około godz. 17,30 zupełnie wyczerpany, brocząc obficie krwią, padł zemdlny przed ogrodem rybaka Knoppa, który się nim zaopiekował.

Tragiczny koniec wyprawy złodziejskiej.

Praktykant leśny w obronie koniecznej zabił człowieka. 2 lata więzienia za napaść na urzędnika.

Chojnice. Tragiczne zakończenie miała wyprawa złodziei leśnych, którzy pewnego wieczoru w marcu 1934 roku wybrali się po sosny do lasu państwowego. Jeden z uczestników wyprawy został przez działającego w obronie koniecznej praktykanta leśnego zabity, pozostali zaś odpowiadali obecnie przed wzmocnionym wydziałem karnym sądu okręgowego w Chojnicach za czynną napaść na pełniącego służbę praktykanta leśnego Franciszka Zabrockiego z Wierzyńska, powiat kościerski. Na ławie oskarżonych zasiadli rolnicy Bazyli Baska i Józef Skwierawski, zamieszkałi w Rybakach, pow. kościerski. Akt oskarżenia zarzucał im, że 3 marca ub. roku zrabali z lasu państwowego drzewo oraz że na ściągającego ich praktykanta leśnego rzucili się w zamiarze zabicia go, przyczem rozbroili go i poważnie poturbowali, a nawet postrzelili.

Krytycznego wieczoru podczas obchodu rewiru leśnego Wierzyńsko, usłyszał praktykant leśny Franciszek Zabrocki huk padających drzew w lesie państwowym. Nie uległo dlań wątpliwości, że w lesie „pracują” złodzieje. Oddalił się po robotnika leśnego Józefa Majkowskiego, z którym wrócił na miejsce, gdzie słyszał ścinanie sosen. Wtem zauważyli trzech osobników, ciągnących sanie z sosnami. Leśniczy puścił się w pogoń za złodziejami, którzy w pewnej chwili zrzucili z sani drzewo i uciekali w kierunku wioski Rybaki. Leśniczy nie przerwał pościgu, lecz biegł za uciekającymi złodziejami, których dogonił pod wioską. W pewnym momencie złodzieje odwrócili się i napaśli leśniczego, który oddał najpierw 3 strzały na postrach, a następnie jeszcze jeden strzał

koniecznej obronie. Kula zabiła brata oskarżonego Baska. Złodzieje pobili do nieprzytomności leśniczego, zrabali mu rewolwer i czapkę oraz postrzelili w nogi.

Nieprzytomnego zabrał Majkowski, który biegł za leśniczym w pewnym oddaleniu. Gdy Majkowski zajęty był ciężko rannym leśniczym, od strony wioski ujrzał zbliżających się kilku mężczyzn. Majkowskemu udało się schronić leśniczego do kopca, sam zaś ratował się ucieczką przez jezioro. Osobnicy dogonili go jednak i poczęli się nad Bogu ducha winnym człowiekiem znęcać. Jeden z nich przyłożył Majkowskiemu rewolwer do głowy. Ten przestraszony, że łzami błagał o litość i względ na żonę i drobne dzieci. Osobnicy byli tak rozwy-

Galant znowu za kratami.

Genjalny król oszustów przed sądem.

Tczew. Słynny z poprzednich głośnych afernaciągania adwokatów pomorskich, głośny oszust 36-letni Alojzy Galant, z zawodu fryzjer, ostatnio oszust, zamieszkały w Gdyni przy ul. Słaskiej, obecnie od szereg miesięcy w więzieniu, po raz nie wiadomo który stanął przed sądem grodzkim.

Tym razem niegalantny Galant odpowiadał przed sądem za usiłowane podstępne wyłudzenie 80 zł gotówki od mistrza rzeźnickiego Konstantego Michny z Pelplina, do którego Galant udał się po opuszczeniu murów więzienia sta-

drzeni nieudaną wyprawą po drzewo państwowe i tragiczną śmiercią kolegi, iż byli gotów zabić leśniczego. Schroniony w kopcu nad brzegiem lasu czekał na odejście osobników, wśród których rozpoznano oskarżonych Baskę i Skwierawskiego. Postrzelony brat osk. Baski, przewieziony do szpitala w Kościerzynie, zmarł. Praktykant leśny z odniesionych ran po kilku tygodniach wyleczył się.

Sąd po naradzie wydał wyrok, skazujący Baskę i Skwierawskiego na 2 lata więzienia każdego za to, że aby dojść w posiadanie skradzionego drzewa, użyli przemocy wobec urzędnika, którego rozbroili i ciężko poturbowali. Obaj oskarżeni są w starszym wieku i ojcami licznych rodzin.

Wysiedlanie osób nielegalnie przekraczających granice.

Warszawa. (Tel. wł.). Ministerstwo spraw wewnętrznych powiadomiło urzędy wojewódzkie w Białymstoku, Warszawie, Toruniu, Poznaniu, Łodzi i Katowicach, oraz starostwa powiatów granicznych, że na mocy istniejącego porozumienia między rządem polskim i niemieckim mają być wydalone osoby, które nielegalnie przekroczyły granicę polsko-niemiecką.

Gdy przekraczający granicę zostaną przetrzymani w przeciągu 48-miu godzin, organy kontroli granicznej przyjmować go będą nawet w wypadku nie stwierdzenia przynależności państwowej.

Spadek bezrobocia o 9.210 osób w ciągu tygodnia.

Warszawa. (Tel. wł.). Według ostatnich danych biur pośrednictwa pracy Funduszu Pracy, liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie całego kraju w dn. 18 bm, wynosiła ogółem 442.002 osób, wykazując spadek liczby bezrobotnych w ciągu tygodnia o 9.210 osób.

Z państwowej rady wychowania fizycznego i przygotowania wojskowego.

Warszawa. (Tel. wł.). Wobec opróżnienia po śmierci marszałka stanowiska przewodniczącego Państwowej Rady Wychowania Fizycznego i P. W. gen. Rouppert, dotychczasowy wiceprezes, objął czasowo funkcje przewodniczącego.

Łyżwiarka europejska żoną japońskiego milionera.

Była mistrzynią świata w jeździe figurowej na lodzie, Wiedenska Fritzi Burger zakończyła swoją długotrwałą podróż sportową po krajach egzotycznych... wyjściem zamaż za japońskiego milionera Shiukichi Nishikawa, który jest wnukiem słynnego wynalazcy sposobu hodowli sztucznych petel.

Dla Naszych Pan

Kobiety polskie w hołdzie Marszałkowi.

Ten, który nadewszystko czczył matkę swoją.

Śmierć Marszałka Józefa Piłsudskiego żalobą okryła Polskę całą. W pochodzie żalobnym za Jego trumną szedł cały Naród, oddając doczesnym Jego szczątkom hołd i cześć. A dużą część żalobników stanowiły kobiety polskie.

Szczególnie w stolicy widzieliśmy te niekończące się szeregi młodzieży żeńskiej, spieszące do Belwederu i za trumną Zmarłego. W żalobnych uroczystościach braty udziały bez wyjątku wszystkie organizacje społeczne i zawodowe kobiece, jak również te stowarzyszenia, których działalność nie była pozbawiona podkładu politycznego. Kobieta bardziej się kory przed Majestatem śmierci i dlatego też wszystkie, bez różnicy poglądów politycznych znalazły się u bram Belwederu.

Patryjotyzm Polek znany jest na przestrzeni wieków całych. I w obecnie ciężkiej, tragicznej chwili kobiety jeśli nie wyrozumowały tego, to sercem czującym wyczuły, jak wielką dla Polski jest strata jej Wodza i Wskrzyszciela. Dlatego też tak gromkalnie jęczyły się w ogólnej żalobie.

Dużo się mówi, jak to Marszałek całym swoim życiem działał na wyobraźnię. Jego wielki autorytet i jego sława poza granicami kraju wspierała się m. in. i na tem, że postać Jego działała bardzo silnie na wyobraźnię narodów europejskich, obnażających z bohaterstwa i nie pozbawionem romantyzmu życiem Jego całym. I nie dziw nego, że działał On przedewszystkiem tak wybitnie na wyobraźnię obywateli-rodaków, które widziały w nim człowieka przez Boga danego, przeznaczonego do kierowania losami państwa i narodu polskiego.

Weźmy np. taki szczegół z życia Marszałka: cześć do Matki Bożej, jaką Przez całe życie żywił. Czyż nie jest to objaw wzruszający. Wiadomo, że Marszałek nigdy nie był bigotem, czyli przesadnie nabożnym. A że chętnie śmiał się z dobrych dowcipów sam je opowiadał i lubiał też słuchać, więc też w Jego gronie niejednokrotnie dowcipkowano na różne tematy, niejednokrotnie bardzo śliskie. Ale gdyby ktoś w Jego obecności w sposób choćby jaknajlżejszy chciał podważać kult katolików do Matki Najświętszej, w tejże chwili Marszałek stawał się groźnym i biada temu śmiałkowi. Przebijał się w Jego osobie staroszlachecki, wzruszający kult do Matki Bożej i cześć, którą wyniósł z domu rodzinnego. To też w czasie walk na froncie i w każdej chwili Jego przyboczni żołnierze pamiętali o tem, aby na biurku, przy którym pracował ustawić obrazek Matki Bożej. Szczególny kult okazywał Zmarły dla Matki Boskiej Ostrobramskiej i z nią się nie rozstał, gdyż włożono Marszałkowi do trumny rzygaf, ofiarowany Mu przed laty przez Legionistów.

Ten szlachetny rycerz, czcząc w ten sposób Matkę Bożą, musiał zaskarbić sobie miłość i cześć wśród wszystkich kobiet, których pierwszym zadaniem jest utrzymanie w rodzinach polskich tradycje głębokiej wiary i religijności. A szczególnie kult do Matki Bożej, która przez chrześcijaństwo wywyższyła kobietę do wysokiego posłania

nictwa jako tej, która powołana jest do utrzymania rodzaju ludzkiego i z których Najgodniejsza t. j. Najświętsza Marja Panna stała się Matką, Syna Bożego.

Postawiony na takim wywyższeniu, gdy na Niego zwracały się miliony oczu dał On też najwymowniejszy i najczulszy przykład miłości synowskiej dla matki swej. Ten wielki człowiek, wywyższony ponad miliony nie zapomniał, jak wiele, jak bardzo wiele winien jest swej matce, rodzicielce, która mu dała życie, chowała i wszczepiała w Jego serce najwznioślejsze zasady miłości Boga i Ojczyzny. To też ten wielki człowiek, stojący już nad grobem zawsze ze wzruszeniem wspominał swą matkę, że łzami w oczach i z najwyższym uszanowaniem o Niej mówił. A gdy umarł, w testamentie kazał swe serce złożyć u stóp swej matki. Za tą cześć dla kobiety-rodzicielki, za ten najwznioślejszy przykład najwyższej miłości synowskiej, który dał całemu narodowi polskiemu, należy się Mu od nas cześć i pamięć wiecznotrwala. Z wieku na wiek, z pokolenia w pokolenia przekazywany był w polskim narodzie szacunek rodziny dla żony i matki. Teraz dużo się zmieniło na niekorzyść. Będzie się mówiło, że dzisiejsze kobiety są inne, że nie oddają się tak całą duszą domowi, ale to w dużej mierze pozostanie tylko czczym gadaniem. Serce matki jest jedno, jest zawsze takie same, ale miłość dzieci do tej matki jakże — niejedno-

krotnie — wiele pozostawia do życzenia, tembardziej, gdy przykład zgóry t. j. od męzowskiej strony nie wzbudza entuzjazmu.

To też miłość Marszałka do swojej rodzicielki będzie tym przykładem, który winno się naśladować we wszystkich domach polskich.

Marszałek zawsze odnosił się dobrze do kobiet. Znany przeróżne dowcipy i dowcipuski wielkiego tego swiata na temat kobiety. Szczególnie wprawę nabrał do tego np. Mussolini, wtóruje mu ostatnio Hitler. Marszałek, jako stary szlachcic zawsze odnosił się do kobiety z uszanowaniem. Jemu to zawdzięczamy, że bez walk i starań z naszej strony otrzymaliśmy pełne prawa wyborcze. On swym przenikliwym wzrokiem dojrzał, że kobieta polska w pełni jest powołana do stanowienia o losach Ojczyzny i że przez danie jej przedstawicielstwa w Sejmie i Senacie będzie mogła dochodzić i bronić swych praw, jako obywatelka równa nie tylko w obowiązkach, ale i w prawach.

Oto garść uwag, które cisną się same pod pióro. Wyluszczyliśmy kilka powodów dla których kobiety polskie tak bardzo wzięły sobie do serca Śmierć Marszałka i tak bardzo Jego zgon oplakują.

Niech Matka Boża, której był aż do zgonu wielkim wyznawcą i czcicielem wyjedna temu rycerzowi bez zmyślenia, miejsce wiecznej szczęśliwości. Z. Zaw.

Rzeczy drobne.

— Pantofelki do popołudniowych sukienek mają w tym roku nieco wyższe obcas niż dotychczas. Bucik na niskim obcasie służy wyłącznie jako sportowy.

— Tegoroczne torebki robi się z jasnej skóry, duże i kopertowe.

Aktorka filmowa a moda.

Stwierdza się coraz częściej, że aktorki filmowe w dużej mierze przyczyniają się do rozfwoczenia modeli sukien, płaszczy czy okryć, w których występują w filmie. I tak za pomocą filmu lansuje obecnie Ameryka modę. Przeglądając nasze pisma kobiece bardzo często zauważa się takie oto zwroty: krój pijamy à la Marlena Dietrich — palto à la Joan Grafword i t. d. Nikomu jednak nie przyszło na myśl, że to przecież nie te artystki są wynalazczyniami noszonych przez siebie kreacji. Są one poprostu modelkami — tylko, że te modele ogląda cały świat na ekranach, podziwia i uznaje.

Otóż to wielkie, pełne życia, gwaru i wytężonej pracy — miasto Hollywood ma czterech takich mistrzów mody, o których niewiele ludzi wie. Są to Adrian, współpracownik „Metro-Goldwyn Mayer”. Jego najslawniejszymi modelkami są Greta Garbo, Joan Crawford i Constance Bennett. Adrian jest samoukiem, który do dnia

dzisiejszego nie przegląda żurnali. Każdy jego model jest wytworem fantazji i on to był twórcą mody płaskich kapeluszy, które zaprezentowała Greta Garbo w filmie „Jaka mnie pragniesz”.

Drugim mistrzem mody jest Travis Benton tworzący toalety dla gwiazd „Paramountu”, jak Marleny Dietrich, Claudette Colbert, Mae West, Caroli Lambard.

Jego modele odznaczają się pewną ekscentrycznością, uznaje modę francuską i z chęcią czerpie z niej pomysły do własnych kreacji. Sam ma przeszłość ogromnie burzliwą, gdyż zanim został mistrzem mody był rzeźbiarzem. Posiada w Hollywood jedną z najpiękniejszych willi.

Trzecim i ostatnim władcą mody jest René Hubert rysujący modele dla gwiazd „Fox’a”. Ten, z pochodzenia francuski Szwajcar, jest gorącym zwolennikiem mody francuskiej, której hołduje wprost bałwochwalczo. Modele jego też w niczem nie różnią się zasadniczo od ostatnich nowości paryskich. Przenosi on poprostu modną Francję na podatny grunt amerykański. W ten sposób trzej mężczyźni rządzą wszechwładnie amerykańską modą kobiecą. (jh.)

Strojne drobiazgi przy sukience

(jh.) Dzięki drobnym uzupełnieniom można przybrać starą sukienkę, zmienić poprostu jej wygląd i charakter.

Obecny sezon wiosny przynosi co chwile niemal coś nowego. Sukienki są przez te drobiazgi strojniesz i bardziej kobiece.

Tak jak dotychczas używano wszelkiego rodzaju materiałów na ozdoby sukienek, — tak obecnie paski, guziki, kołnierze i mankiety robi się ze skóry.

Sukienki są obecnie wprost w rozrzucony sposób ubierane guzikami, sprzączkami i klamrami zamiast guzików ze skóry.

Na ilustracji widzimy skromną w użyciu sportową sukienkę, której jedyną ozdobę stanowi właśnie taki skórzany komplet, złożony z paska, naszywek i spinek. Wszytostwo zrobione jest ze skóry.

Fantazji można popuścić cugli przy wykańczaniu dekoltu. Pomysłowość i gust pani zastąpić tu mogą całkowicie wszelkie wskazówki i rady, podawane na papierze. Plisowane kwiatki, liście, różnego rodzaju falbanki mają tu ogromne pole do popisu. Obok mamy trzy fantazyjne kołnierzyki z słiznemi zakończeniami.

cię piszą — mówi przysłowie, a piękny ubiór jest poprostu dobrym przyjacielem człowieka.

Rzecz pewna, że kobiety o swojej powierzchowności daleko więcej dbają, niż mężczyźni. Jednakże życzeniem ich jest, żeby ten, kto im towarzyszy, kto im jest bliski (mąż, narzeczony, brat, przyjaciel) również przedstawiał się wytwornie i w jak najpiękniejszej formie.

Pierwszym warunkiem do tego jest modnie skrojone, dobrze uszyte miarowe ubranie.

Poza tem trzeba dla pięknego uzupełnienia całości, wszystkie dodatkowe części ubioru, jak koszula, krawat, kapeluszy i t. d. umiejętnie i gustownie dobrać.

Moda pod tym względem na początku sezonu kierowała się przedewszystkiem praktycznością i oszczędnością. Pozostały nadal modne kolorowe koszule w paski; nowością były na początku sezonu desenie w kratki. Do tych koszul nosi się kołnierzyk z tego samego materiału, sztywno uprasowany. Coraz więcej zwolenników zdobywają sobie modne także koszule wierzchnie z polskiego lnu o pięknych deseniach kratkowanych. Na gorące lato wysuwają się kolorowe koszule sportowe na pierwsze miejsce. Wybór jest wielki, desenie ładne i kolory praktyczne. Pomimo to, kaprys mody lansuje obecnie jako nowość koszule bardzo jasne w delikatne ciemniejsze paseczki. Do tych koszul nosić się będzie kołnierzyki sztywne, białe.

Krawaty w paski, groszki i kratki mają obecnie tło coraz jaśniejsze. Niedawno jeszcze krawaty w kratki do koszuli w paski uchodził za przebrój sezonu. Obecnie należałoby krawaty dobrać raczej do ubrania. Tło krawatu powinno z kolorem ubrania harmonizować, pięknie się uzupełniać, a jaskrawe paski, groszki i kratki tworzyć powiny kontrasty. Przy tem musi być krawat przedewszystkiem twarząwy.

Piękną ozdobą całego garnituru są prześliczne chusteczki do butonierki. Dobierać należy kolory jaskrawe, kontrastowe, dostosowane do koloru ubrania. Chusteczki te jednak mimo pięknych kolorów, dyskretnie tylko wysuwają się z kieszonki.

Kapelusze w tym roku mają dużą główkę i mniejszą kryzę. Najróżniejsze kolory pozwalają na twarząwy i gustowny wybór harmonizujący z kolorem ubrania.

Cech krawiecki w Bydgoszczy.

(jh.) Pierwszy model z góry zrobiony jest z materiału koronkowego. Kołnierzyk, rękawki oraz przód ozdobiono pikową koronką, oraz szklanymi guziczkami. Pasek z tego samego materiału wiąże się z przodu.

Druga bluzeczka od lewej, dla teższej pani, nadaje się na koncerty i do teatru, zrobiona jest z wełnianej koronki.

Ostatnia bluzeczka z tafty w kwiaty o bufiastym rękawie, mocno przylega do talii. Jedyną ozdobę stanowią małe guziczki i dwie kokardy z aksamitu.

Kacik dla Panów

Gdyby nie jeden pan wiedział...

Tak, gdyby wiedział co myślą o nim i jak sądzą kobiety, widząc jego zaniedbaną powierzchowność, źle leżące ubranie, nieodprasowane spodnie, niegustownie dobrany krawat, koszule i t. d. wtedy z pewnością więcej uwagi poświęciłby ważnym sprawom swego ubioru. Wielu jest mężczyzn, którzy odzież swą i ubieraniem siebie bardzo mało się zajmują. Kupują to, co jest najtańsze, ubrania już gotowe, a krawaty, koszule i t. p. to dla nich rzecz już całkiem obojętna.

Tymczasem trzeba przecież wiedzieć, że od powierzchowności właśnie, od dobrze skrojonego, elegancko uszytego ubrania zależy może często całe nasze powodzenie, cała nasza przyszłość. Jak cię widzą, tak

Zasadnicze cechy letnich bluzek.

(jh.) Dotychczas zajmowałyśmy się bluzką tylko dlatego, że nad modą wiosenną zapanował kostjum, a tem samym jako jego część składowa i bluzeczka. Otóż bluzka zdobyła sobie miejsce dominujące w okresie nie tylko wiosennym, ale i letnim.

Pani jest przeczna. Zaopatruje się wobec takiego nieprzychylnego ustosunkowania się pogody w odpowiednio zastosowaną garderobę.

I oto bluzeczka dotąd tak skromnie chowana pod zakieciak kostjumowy, występuje sama. Staje się bardziej strojną, bardziej fantazyjną, zaczyna zastępować z powodzeniem letnią sukienkę. Sukienka raz uszyta nie zmienia swego wyglądu, — nikt przecież w ciągu sezonu nie będzie jej przera biał. O ileż więc praktyczniej przedstawia się całość złożona z jednej, dobrej spódnicz-

ki i kilku bluzek. Każda bluzeczka zmienia całą sylwetkę pani.

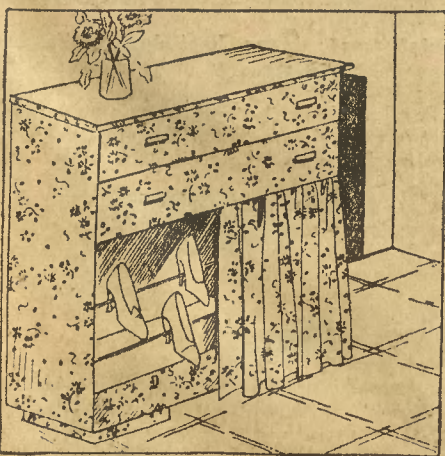
Bluzeczki na ulicę są — jak już wyżej wspominałam — o wiele strojniesz od noszonych dotąd fasonów.

Do materiałów na bluzeczki należą: wszelkiego rodzaju w kraty i grochy tafty, tiule, argandii, kołnoki i inne lekkie materiały. Bardzo ładnie wyglądają bluzeczki szyte z gładkiego jedwabiu, na którym wyszywa się groszki lub drobne fantazyjne desenie. Zasadniczo bluzeczki te mają krótkie rękawy.

Ponieważ bluzeczki są z drogich dosyć materiałów i bogate w ozdoby — można z całym spokojem pójść w niej do teatru i z wizytą wieczorną.

Dla ilustracji podajemy kilka ładnych i strojnych fasonów letnich bluzeczek.

Holorowy materiał w szafni.

(jh.) Jakże często się zdarza, że największą żmierznią ma się z szukaniem i ustawianiem obuwia. Często — z braku osobnej szafki — buciki stoją w szafie od garderoby, i spiesząc się, rzuci lub podusi się niejedną sukienkę, której prasowanie nie należy do przyjemności.

Na ilustracji widzimy model na taką małą, ale jakże praktyczną szafkę do obuwia. Z dużej, niepotrzebnej skrzynki stolarz zrobić może taką praktyczną szafkę, u góry dorobi dwie szuflady do pończoch i niezbędnych drobiazgow toaletowych.

Całość obciążną ładnym kretonem. Zamiast przegródki kazać wszadzić mosiężne prety, na których bucik, oparty obcasem stać może wygodnie. Szafka taka jest bardzo wygodna, zaoszczędzi nam dużo czasu szukania obuwia, — odsłonimy zasłonę i wybierzemy tylko odpowiednią Parę.

GDYNIA.

Nieszczęśliwy wypadek przy pracy. Podczas wyładunku złomu żelaznego z duńskiego statku „Sophie” wysunął się kawał żelaza z łańcucha dźwigu, który zranił w głowę i rękę robotnika portowego Barcza Jana, znajdującego się w luce statku. Wezwana karetka pogotowia odwozila poszkodowanego do ambulatorjum.

Cala Gdynia zachwyca się od 1 maja atrakcjami w Hotelu Morskim na czele

2 DEGGENDORFF???
artyści światowej sławy.
Wstęp wolny. Ceny niskie. Lokal otwarty do rana.

Z działalności Yacht-Klubu Polski, oddział morski.

Dnia 19 bm. miało nastąpić otwarcie sezonu i podniesienie bandery w lokalu klubu, które jednak wobec żałobnych uroczystości zaniechano. O terminie otwarcia zostaną członkowie zawiadomieni.

Do 2. 6. odbywać się będą treningi dla załóg yachtowych, mających zamiar wziąć udział w regatach bieżącego sezonu.

Jako pierwsze projektowane są regaty na redzie gdynskiej. Start odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca w godzinach porannych. Start od 3. do 30. 6. przeznaczony jest dla gruntownego przygotowania załóg i yachtów do najbardziej doniosłych dla rozwoju sportu yachтового regat morskich.

W roku bieżącym regaty morskie odbędą się w Visby.

Regaty krążownicze odbędą się w zatoce Hel—Jastarnia—Gdynia. Wreszcie dnia 1. 9. br. odbyć się mają oficierskie regaty żaglowe dla łodzi z okrętów wojennych.

Jak w latach ubiegłych, zarząd zamierza zorganizować i tego roku kursy praktyczne żeglarstwa dla swych członków.

Z GDAŃSKA.

W Sopotach zderzył się samochód półciężarowy z osobowym, przyczem oba wozy zostały strzaskane. 4 osoby odniosły ciężkie rany a 3 inne lżejsze. Wypadek spowodowany był przez szoferę samochodu półciężarowego, który był w stanie nietrzeźwym. Szofera aresztowano.

Złowrogi błysk noża.

Krwawy wyczyn grudziądzkich apaszów.

Z Grudziądza telefonują nam: Dzisiejsza kronika policyjna donosi o nowym, niezwykle bezczelnym wyczynie grudziądzkich apaszów. Ofiarą nożowników padł niej. Bronisław Szychowski, wracający około północy do swego mieszkania przy ul. Nadgórnej 13. Przy zbiegu ulic Solnej i Nadgórnej zastąpiło Szychowskiego drogę trzech zawodaków, pod błahym pretekstem wszczęli awanturę, w wyniku której jeden z „kawalerów księżycy” dobył z kieszeni noża i pchnął nim Szychowskiego, raniąc go niebezpiecznie. Po dokonaniu krwawego czynu nożownicy zbiegli. Szychowski brocząc obficie krwią, dowlokł się do szpitala miejskiego, gdzie lekarz dyżurny udzielił mu doraźnego opatrunku. Ze względu na ciężki stan, rannego zatrzymano w szpitalu.

Coś szwankuje w organizacji handlu rybnego.

Mimo rozwiniętej dość poważnie motoryzacji kutrów rybackich, rybacstwo nasze nie może się jakoś rozwinąć, gdyż brak jest popytu na świeże ryby. Spożycie ryb jest minimalne nawet na samym wybrzeżu.

Dla niewtajemniczonych w zakulisowe arka-na tego handlu fakt ten wydaje się zagadkowy, gdyż tuż za miedzą, w sąsiednim Gdańsku, rybacy nie mają powodu do uzalania się na złą koniunkturę.

Znakomicie zapowiadający się sezon połowów pod Bornholmem został przerwany, bo rzekomo niema komu sprzedawać. A przecież te połowy w stosunku do możliwości konsumpcyjnych 30-miljonowego państwa są wprost znikome. Połowcy te przy normalnym spożyciu wystarczająco zaledwie na samo zapotrzebowanie Gdyni, gdyby ceny rynkowe na świeże ryby były przystępniejsze, gdyby wyłączyć z tego handlu bardzo drogiego pośrednika, a w dodatku pośrednika nie posiadającego należytego przygotowania ani zainteresowania fachowego.

Te same ryby, z takich samych połowów, są na rynku gdańskim znacznie tańsze aniżeli w Gdyni. To też i konsumcja jest nieporównanie większa na głowę aniżeli w Gdyni.

Mamy wprawdzie na miejscu Morski Instytut Rybacki, mamy Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich, lecz niema nikogo, kto by się zainteresował propagandą dla konsumpcji morskiej

Handel zagraniczny Polski w 1935 roku.

Warszawa. (tel. wł.) Bilans handlu zagranicznego Polski w ciągu trzech pierwszych miesięcy r. b. został zamknięty saldem dodatnim w wysokości 26 milionów zł, wartość wywozu bowiem wyniosła 221 milionów zł, a wartość przywozu 195 milionów zł. W kwietniu r. b. nasz obrót zagraniczny wykazał saldo ujemne, wynoszące 231 tys. zł, a więc w stosunku do ogólnej kwoty tegorocznego salda dodatniego — nieznaczne.

To nieznacznie ujemne saldo naszego bilansu handlowego z kwietnia r. b. powstało z jednej strony przez zmniejszenie się wywozu, z drugiej zaś przez

stosunkowo znaczny wzrost przywozu.

Jeśli chodzi o wywóz, to zmniejszył się on nieznacznie, a mianowicie o 1,2 milionów zł, przyczem spadek ten związany jest z wstrząsami monetarnymi w Belgii oraz z zamknięciem rynku włoskiego przez zarządzenia walutowe. W sprawie uregulowania wymiany towarowej polsko-włoskiej w związku z temi zarządzeniami, toczą się obecnie rokowania.

Przywóz towarów do Polski w kwietniu r. b. zwiększył się o 4,2 milionów zł, co zadecydowało o pasywności naszego bilansu handlowego w tym miesiącu.

Polskie wyroby rzemieślnicze na wywóz.

Wystawa przemysłowo-rzemieślnicza w Gdyni (29 czerwca do 1 września 1935 r.) ma już rozgłos w całej Polsce i zagranicą — na obu półkulach, wszędzie o niej piszą, zewsząd napływają zapowiedzi przybycia osób zainteresowanych i licznych wycieczek.

Pomorski Instytut Rzemieślniczy w Grudziądzu zgromadzi na wystawie okazy tych wytworów, które dotąd wysyła się głównie do Anglii, z dążnością aby znalazły one rynek zbytu także w innych krajach. Są to: wzorowo urządzone szafy kuchenne, pomysłowo składowane, szafki, walizki do podróży wołowe, a do morskich w szczególności, wyroby fokarskie — lampy elektryczne (podstawy drewniane), stoliczki do

papierosów itp., kart do gry i szereg innych artykułów, które niewątpliwie zainteresują odbiorców zagranicznych.

Z Lubelskiego będą wystawione słynne a tanie półkożuszki z baranów. Z Wileńszczyzny futra, galanteria skórzana i znane chlubnie wędliny suszone.

Zajmowanie stoisk przez poszczególne firmy postępuje szybko naprzód. Miejsc wolnych pozostało bardzo niewiele, co najlepiej świadczy, że wystawa przemysłowo-rzemieślnicza będzie obsesiana należycie.

Informacjami w sprawie wystawy służy Towarzystwo Wystaw i Targów w Gdyni, Sp. z ogr. odp., ul. Kilińskiego 12, telefon 12-73.

O współpracę architekta z elektrykiem.

Z inicjatywy tutejszych Miejskich Zakładów Elektrycznych wygłosił dyrektor elektrowni „Gródek” inż. A. Hoffmann odczyt na temat: „Współpraca architekta z elektrykiem”.

Na wstępie wyjaśnił prelegent konieczność utrzymania porozumienia architekta z elektrykiem jeszcze przed rozpoczęciem budowy, tj. o ile możliwości przy sporządzaniu projektu na budowę, a już conajmniej przed wykończeniem budowy w stanie surowym, ażeby uniknąć niepotrzebnych, a nieraz dość kosztownych i dla estetycznego wyglądu budowy niekorzystnych przeróbek, wykuszania murów, stropów i podłóg.

Współpraca taka nie powinna być tylko dorywcza, lecz powinna mieć charakter stały, co oszczędzi właścicielowi niepotrzebnych kosztów, a architektom niemiłych irytacji.

Przedwzysztkiem należałoby przy rozpoczęciu każdej budowy ustalić z elektrykiem prowadzenie t. zw. pionów instalacji elektrycznej, dla zapotrzebowania maksymalnych i dla estetycznego wyglądu budowy niekorzystnych przeróbek, wykuszania murów, stropów i podłóg.

Rozpatrzymy najpierw wypadki możliwości zastosowania elektryczności oraz wypadki jej konieczności, zatrzymał się prelegent dłużej nad grzejnictwem elektrycznym, jako zagadaniem najbliższej przyszłości, przed którym z konieczności stanąć musi budownictwo gdynskie.

Na podstawie cyfrowych obliczeń wykazał inż. Hoffmann korzyści i oszczędności w budownictwie przy zastosowaniu grzejnictwa elektrycznego, a przedwzysztkiem przy wprowadzeniu w gospodarstwa domowe kuchni, piekarników i boilerów elektrycznych.

W domach takich mogłyby odpaść zupełnie lub też być znacznie zmniejszone kuchnie, a nawet zbędna mogłaby być kucharka wzgl. służąca, a zatem i pokój dla służącej, gdyż kuchnia elektryczna mogłaby być urządzona nawet w jadalni, bez uszczerbku dla jej estetycznego wyglądu.

Biorąc pod uwagę obecne kuchnie dla opału węglowego i koszt ich obsługi, prelegent stara się rachunkiem udowodnić, że używanie kuchni elektrycznej jak również łazienki elektrycznej ogrzewanej nawet w Gdyni przy cenie prądu na cele grzejnicze po 15 gr za 1 Kw byłoby tańsze aniżeli obecna kuchnia i łazienka opalana węglem.

Na odczyt przybyli przeważnie gdynscy inżynierowie i architekci oraz przedstawiciele prasy.

W dyskusji, która się na temat odczytu wywiązała, zaznaczył inż. Müller, że zrozumienie dla korzyści elektrycznego grzejnictwa wśród architektów jest dostatecznie ugruntowane, lecz brak tego zrozumienia wśród ich klientów, do wymogów której architektki muszą się zastosować.

szere dla konsumenta są metody handlu rybami morskimi w Gdańsku.

Tam rybak sprzedaje swoje połowy bez drogiego i zbędnego pośrednictwa, a regulatorem cen na rybę jest wyłącznie podaż i popyt i dlatego Gdańsk ma rybę tanią i wielki zbył, gdyż ryba jest tam popularnym artykułem spożywczym dla sfer uboższych. Rybak kontentuje się zyskiem mniejszym, ale stałym. Woli zarobić chociażby 3 guldeny dziennie, aniżeli 6 lub chociażby 9 guldenów raz na tydzień, a w dodatku nie potrzebuje zyskiem tym z nikim się dzielić.

Wiele ma też racji „Gazeta Handlowa”, twierdząc w swym artykule p. t. „Wyszkolnić nowego człowieka morskiego”, że „nie brak nam teoretycznego entuzjazmu wśród osób stojących nawet blisko spraw rybackich, którym jednakże niedostateczne poczucie wstydu pozwala kultywować grubą ignorancję w sprawach handlu rybnego. Jakże śmiesznie, a zarazem smutnie przedstawiają się długie elaboraty młodych ludzi z głębi Polski, szukających ostawionych „posad” w Gdyni, którzy oferują następujące osobiste kwalifikacje: ukończona służba wojskowa (29 lokata), początki języka francuskiego. I taki człowiek chce, ażeby mu znaleźć zajęcie w „rybach”. Taki człowiek ma potem pretensje do wszystkich możliwych instytucji i przedsiębiorstw rybackich za to, że nie przyjęły go na praktykę. Inna zaś oferta zaczyna się od słów: „Jestem autorem pracy naukowej (!?) na temat polskiego rybołówstwa morskiego, którą opracowałem na WSH w.... dalej znów służba wojskowa... języki itp.”.

Jest to najlepszym i wymownym świadectwem dla kwalifikacji ludzi „pracujących” w handlu rybą morską. Trudno się więc dziwić, że nasz handel rybnym nie odgrywa prawie żadnej roli na rynku krajowym, nie mówiąc już o handlu eksportowym, do którego nie możemy mieć nawet pretensyj.

Miss Francja na rok 1935.

Na dorocznym konkursie piękności w Paryżu tytuł: „Miss Francja 1935” — zdobyła młodzianka brunetka, panna Elżbieta Titz

Z KRAJU.

Śmiertelny wypadek motocyklowy. Na szosie Dubno—Łuck miał miejsce śmiertelny wypadek motocyklowy. Jadący z Krzemieńca Kazimierz Sosnowski wskutek urwania się przedniego koła motocyklu został tak ciężko okaleczony, że po przewiezieniu do lecznicy w Łucku zmarł.

Pierwsze truskawki inspektowe ukazały się w warszawskich owocarniach i sprzedawane są po „rekordowej” cenie 18 zł za kilogram.

Proces 25 pokątnych pisarzy rozpoczął się przed sądem w Łodzi. Oskarżeni trudnili się pisaniem podań w różnych sprawach do urzędów. Do rozprawy powołano 150 świadków. Żaden adwokat nie zgodził się podjąć obrony oskarżonych.

Do Berezki Kartuskiej wysłano ostatnio dwóch Ukraińców: d-ra Arseniusza Ryczyńskiego z Włodzimierza i korespondenta pisma „Nedila” Sergiusza Wiszniewskiego z Łucka.

Wykłady sowieckiego uczonego w Warszawie. Na zaproszenie Towarzystwa fizycznego przybył do Warszawy uczone sowiecki prof. Wawilow, dyrektor państwowych instytucji fizycznych w Moskwie i Leningradzie, Prof. Wawilow wygłosi w uniwersytecie warszawskim kilka wykładów z dziedziny optyki.

Zakończenie strajku okupacyjnego w Częstochowie. Trwający od 9 miesięcy strajk okupacyjny w fabryce papieru Kona skończył się i robotnicy w liczbie zgórą 100 osób opuścili mury fabryczne.

Piorun spalił fabrykę. Wybuchł wielki pożar w fabryce włókienniczej Szmelcera w Myszakowie pow. zawierciańskiego. Pożar powstał w czasie burzy od pioruna. Pastwą ognia padły maszyny fabryki i część zabudowań. Straty wynoszą kilkaset tysięcy złotych. 430 ludzi pozabawionych jest pracy.

Pochód owiec przez Zakopane. Onegdaj odbyła się w Zakopanem konferencja z kilkunastoma baciami hal tatrańskich w sprawie projektowanego w ramach „święta gór” masowego spędu z hal owiec i połączonego z tem pochodu ulicami uzdrowiska. Konferencja zakończyła się pomyślnie, gdyż wszyscy bacowie przyjęli projekt z entuzjazmem.

Samobójstwo kasjera Banku Ludowego w Niepołomicach. Popelnił samobójstwo wystraszony z rewolweru, skierowanym w usta, kasjer Banku Ludowego w Niepołomicach 50-letni Władysław Czuma. Samobójstwo kasjera ma być w związku z ujawnieniem w kasie banku braków, przekraczających sumę 20 tysięcy złotych.

Dotychczas zebrane kapitały na Fundusz Obrony Morskiej mają w porozumieniu z zarządem głównym Ligi Morskiej, na wniosek gen. Sosnkowskiego być przekazane na budowę łodzi podwodnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, na który to cel prowadzi w wojsku oddzielna zbiórka.

Za niestosowne wypowiedzenie się w związku ze śmiercią marszałka Piłsudskiego osadzono w Chelmnie na Pomorzu w miejscowym więzieniu szereg osób.

Drobne wiadomości.

— Pomniki pracy. Hitlerowcy postanowili nie wznosić Hitlerowi za życia posągów, lecz wszystkie budowle gigantyczne nazwać jego imieniem. Autostrady i nowe mosty na Renie wysunięto na pierwszy plan.

— W stolicy Kuby, Hawanie utworzony został konsul polski.

— Żydzi polscy w Palestynie postanowili na gruntach żydowskiego funduszu narodowego zasadzić las imienia Józefa Piłsudskiego.

— W Monachjum zakazano katolickiej organizacji dobroczynnej „Caritas” zbiórki ulicznej i po domach.

— W Splicie odbyła się uroczystość poświęcenia największego z dotychczas przez Jugosławie posiadanych parowców „Księżna Olga”.

— Eskadra francuska znajduje się od paru dni na wodach Jugosławii. Okrety francuskie przyjmowane są owacyjnie.

— W Paryżu otwarty został międzynarodowy kongres kas oszczędności Polskę reprezentuje 60 delegatów. Przewodniczący dr. Tadeusz Brzeski.

Kino ADRIA

Mostowa 9.

Dziś 9187 Największy obecnie aktor ekranu
ostatni dzień! Paweł Muni w potężnym arcydz. film.

Jestem Zbiegiem...

Kronika

Bydgoszcz, dnia 23 maja 1935 roku.

KALENDARZYK.

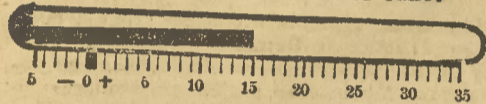
Dziś: Jana Chrzyciela Rossi.
Jutro: Najśw. M. P. Wspom. Wiernych.
Wschód słońca o godzinie 3.54.
Zachód słońca o godzinie 20.00.

Stan pogody

W całym kraju naogół pogoda słoneczna z przejściowym wzrostem zachmurzenia i skłonnością do burz ciepło. Umiarkowane wiatry z kierunków wschodnich.

Termometr wskazywał dziś rano:

DZURY NOCNE APTEK od 20-26 maja 1935 r.

- 1) Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Nie-dzwiedzia 11, telefon nr. 50.
2) Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, telefon nr. 301.

„LEKTURA”, wypożyczalnia książek przy ul. Gdańskiej 54. posiada największy wybór beletrystyki ostatniej doby. Wypożycza książki również na prowincję.

MUZEU MIEJSKIE otwarte codziennie od 9-16, w niedzielę od 11-14. Obecnie w Muzeum wystawa obrazów Józefa Kłodę.

MUZEU SZKOLNE otwarte codziennie od godziny 11-14.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w czwartek znakomita sztuka L. Chiarelli'ego „TWARZ I MASKA”, która doznała niezwykle serdecznego przyjęcia na wtorkowej premierze. Sute żniwo oklasków zbierali pp. Chmurkowska, Łukowska, Nowicka, Wieczorkowska, Dąbrowski, Döw-munt, Dytrych, Dzwonkowski, Kalinowski, Lochman i Wilamowski.

Piątkowy wieczór wypełni „KIKI”, wesoła i pogodna komedia A. Picarda z p. Chmurkowską, niezrównaną odtwórczynią roli tytułowej.

— Odwołane z powodu żaloby przedstawienie teatralne dla uczestników zjazdu b. działaczy niepodległościowych na obczyźnie odbędzie się w najbliższą niedzielę, dnia 26 bm., o godz. 20-tej. Teatr Miejski wystawi „Zemstę” Fredry. Bilety, które uczestnicy zjazdu otrzymali na dzień 13 maja są ważne na dzień 26 bm. Pozostała, niewielka ilość biletów odebrać można w składzie firmy Schmelter i Wesołowski przy Starym Rynku do soboty wieczora.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

„Twarz i maska”

komedia w 3 aktach — napisał Chiarelli, tłumaczył W. Perzyński.

Nowocześni pisarze zapewne często czują żal do swoich wybitnych poprzedników, że co rusz — to temat wyzyskany. W Chiarelli'ego sztuce piąta się Szekspir, no — a sam rdeń: zdrada małżeńska i jej skutki — tak stary jak teatr.

Wiarołomstwo — to ponętny dla pisarzy grzech pierwotny. Tragicy na nim budują piekło, komedjopisarze chcą przywrócić raj utracony.

Tą drogą poszedł Chiarelli; odmienna zatem niż Rittner („W małym domku”). Rittner nasuwa się, przez podobieństwo procesu o zabójstwo żony. Chiarelli tę zbrodnię tylko upozorował, i przez to jak-gdyby nawrócił do helleńskiego dramatu satyrowego, który określano jako śmieszna tragedję (paidzusa tragedia).

Hr. Paolo Graziano ma prawo Otella. Zdrada najoczywistsza. Szekspir nie dawałby Sawinie. I tu o mały włos nie skończył się jak w „Otellu”.

Na marginesie.

Gdzieś w szpitalu londyńskim w tragicznym skutku wypadku motocyklowego zmarł człowiek, którego całe życie było jak skrawem zaprzeczeniem obecnej epoki.

Zmarł podobno tym razem naprawdę, choć są i tacy, którzy nie wierzą w prozaiczny koniec tego niezwykłego Anglika, mającego cudowną wprost zdolność odradzania się w przeróżnych postaciach i zjawiania się w miejscach niespodziewanych.

Pułkownik Lawrence był Anglikiem z pochodzenia i z niektórych wartościowych składników charakteru, ale jego dążenia nie zawsze były zgodne z polityką imperjalną Wielkiej Brytanji. Bo Lawrence był przede wszystkim nie często spotykanym w dzisiejszych czasach romantykiem, podczas gdy polityka imperjum jest zawsze trzeźwa i żadnych porywów nie uznaje.

Zycie pułkownika Lawrence'a wiele kryje w sobie tajemnic. Niewiadomo i nigdy chyba wiadomem nie będzie, co skłoniło młodego uczonego, wiele nauce obiecującego wychowanka Oxfordu, do pójścia w służbę angielskiego wywiadu — słynnej „Intelligence Service”. Kochał i znał wschód

i na wschodzie właśnie skoncentrował swoją działalność, która tyle niezwykłych rezultatów miała przynieść.

W czasie wojny światowej Lawrence przez swe niewytłumaczone wpływy potrafił wyprowadzić na wojnę przeciw Turcji dzikie szczepy arabskie i zadać w ten sposób jeden z dotkliwych ciosów sprzymierzonemu z Turcją Niemcom. Lawrence sam stał na czele Arabów, jednoczy zwaśnione plemiona i bije Turków na głowę. Wzajemnie chce dla swoich Arabów niepodległości. Na to znowu nie zgadza się oficjalna polityka brytyjska. Przecież Arabja to dostępowo bogaty złóż naftowych w Mossulu, a nafta — wiemy wszyscy — zapewnia panowanie nad światem.

Następuje tragiczny konflikt między Lawrence'm a jego władzą — rządem angielskim. I — choć częściowo — zwycięża Lawrence. Powstaje państwo Iraku i Transjordani, na czele których stają serdeczni przyjaciele Lawrence'a — Feisal i Abdulla.

Tymczasem w Azji dzieją się dalekie różne wielkie sprawy, przy których ciągle wypływa nazwisko Lawrence'a. Jest wszędzie i wszędzie wywiera decydujący wpływ na kształtowanie się sytuacji. Na jego sumieniu spada powstanie Drużów, w skutku którego wroga Anglii dynastia perska upada

O rewizję polityki taryfowej na kolejach.

Ciężka konjunktura gospodarza, którą niewątpliwie najdotkliwiej odczuwa rolnictwo, zmusiła cały szereg fabryk rolniczych do przejścia na inne działy produkcji.

Zasadniczą przyczyną pogłębiania kryzysu w przemyśle rolniczym jest zmiana konjunktury rolnicza, od której w pierwszym rzędzie przemysł maszyn i narzędzi rolniczych winien się uniezależnić.

Drugim i niemniej ważnym warunkiem, który w decydujący sposób wpływa na kryzys w omawianym przemyśle, a który ma zasadnicze znaczenie przy kalkulacji i kształtowaniu się cen na maszyny i narzędzia rolnicze, jest surowiec, który jest skartelizowany w przemyśle hutniczym i partycypuje w 65% w przemyśle przetwórczym maszyn i narzędzi rolniczych. Stwierdzić należy, że o ile chodzi o skartelizowane surowce, jak żelazo, stal i węgiel, to od czasu dobrej konjunktury gospodarczej prawie że nie uległy poważniejszej niższe.

Ważną bolączką przemysłu pomorskiego jest paląca konieczność rewizji polityki taryfowej w zakresie środków transportowych. Taryfy kolejowe na przewóz surowców z kopalni i hut winny ulec radykalnej obniżce. Zwłaszcza dla Pomorza, które od kopalni i hut dzieli daleka przestrzeń. Szczególnie bardzo ważnym jest to przy dostawach surowców, przeznaczonych dla produkcji eksportowej.

Dla przykładu przytoczymy bardzo znamienity fakt. Istnieje w Grudziądzu fabryka maszyn i narzędzi rolniczych, która jeszcze niedawno temu chyliła się ku upadkowi. Dopiero po zmianie zarządu, kiedy naczelną dyrekcję objął p. Józef Szegefer, fabryka zaczęła się ożywiać i dziś zatrudnia około 300 robotników. Wspomniana firma wykazuje wielką aktywność w dziedzinie tranzakcji eksportowych i uzyskuje poważne zamówienia na maszyny rolnicze od Rodezji (Afryka Południowa). Zarząd firmy,

— Zwracamy uwagę na ogłoszenie polskiej firmy Triebler, która jako jedyną artystyczną oraz solidną, uważa Czytelników naszych polecamy.

— „Gdynia jako port Polski”. Wykład na ten bardzo ciekawy i zawsze aktualny temat wygłosi p. prof. Wąsacz dziś, o godzinie 20 na zebraniu plenarnym T. G. Sokół I w małej sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej. Uprasza się o liczny udział członków. Goście mile widziani.

aby wytrzymać ostrą konkurencję angielską i amerykańską niejednokrotnie zwracał się do właściwych władz o niższe taryfy na przewóz surowców, przeznaczonych dla produkcji eksportowej, lecz starania zarządu pozostały tylko głosem wołającego na puszczy.

Konsekwencją naszej polityki kartelowej i taryfowej może być fakt, że znowu na rynek polski powróci produkt zagraniczny. Krajowy przemysł, wyczerpany długotrwałym kryzysem, nie będzie w stanie stawić mu czoła.

Kompetentne czynniki winny zainteresować się bolączkami przemysłu pomorskiego i wziąć go w specjalną opiekę, gdyż on tu spełnia nie tylko rolę gospodarza, ale i polityczną.

Advertisement for 'Pościg za Cieniem' (The Chase for the Shadow) featuring William Powell and Myrna Loy. Includes text: 'Największa sensacja!', 'wkrótce w kinie ADRIA'.

i tron obejmuje oddany W. Brytanji, Rhiza Khan, w Mukdenie wybuchu powstanie białogwardystów rosyjskich, Tybet odwraca się od Chin i zbliża do Anglii, Amanullah ucieka z Afganistanu, w Indiach rozpoczynają się gorące walki Mahometan z Hindu-sami.

To są wszystkie rzeczy ogromne, które alarmują opinię świata. Aby ją uspokoić, Lawrence ginie. Oficjalny komunikat głosi, że poniósł śmierć w katastrofie lotniczej.

Ale mimo to żyje. Jeszcze działa, a o jego działalności kraja legendy. Wszyscy się go boją, więc słuszną jest skarga w jego pamiętniku:

„Zaden kraj nie chce mnie wypuścić do swych granic. Odmówiono mi wiz do Francji, Turcji i Niemiec. Wydalono mnie z granic Indji i zmuszono do opuszczenia służby lotniczej, a wszystko to na skutek opinii, jaką posiadam na całym świecie... Nie nazywajcie tego sławą. Jestem wypędzony ze wszystkich krajów świata, gdyż wszędzie podejrzewają we mnie szpiega”.

Dopiero teraz, gdzie w szpitalu londyńskim w tragicznym skutku wypadku motocyklowego zmarł pułkownik Tomasz F. Lawrence podobno naprawdę.

Świat się jednak zbyt nie zdziwi, gdy znów na dalekim jego krańcu pojawi się wytworna, a zwiastująca burzę sylwetka tajemniczego pułkownika.

On, jako typ człowieka zdolnego mimo odrębnych poglądów do najwyższych poświęceń dla ojczyzny, wydaje się być w Anglii nieśmiertelnym. I dlatego właśnie „Britania, rules the waves” — Brytanja panuje nad morzami!

Przy rozpoczynającym się zwapnieniu naczyń krwionośnych użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa prowadzi do regularnego wypróżnienia i obniża wysokie ciśnienie krwi.

Kalendarzyk Ch. D.

POLSKIE STRONNICTWO CHRZEŚCIJAŃSKIEJ DEMOKRACJI.

Posiedzenie Zarządu Okręgowego odbędzie się w czwartek, 23 bm., o godz. 20 w sekretarjacie, ulica Dworcowa 5. Obecność wszystkich pożądana. Prezes.

— Jednym z głównych celów i zadań LOPP. to popieranie lotnictwa i przygotowanie szerokiej rzeszy ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczo-gazowej, na wypadek przyszłej wojny. To, że jedynie przygotowanym do obrony przeciwgazowej nie grozi, wiemy wszyscy, przeto powinniśmy wszyscy przystąpić do zorganizowania samobrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Pamiętajmy więc o naszych obowiązkach, popierajmy LOPP. przez zapisanie się na członka. Składka miesięczna wynosi tylko 50 groszy. Zapisy przyjmuje Sekretarjat Okręgowy LOPP., ul. Grodzka 25, (Wydział Wojskowy). Tel. 600. Konto bankowe w K. K. O. miasta Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 4.

— Znalezione dowód osobisty do odebrania w redakcji od 8-12 i 5-6.

— Na posiedzeniu Wydziału Wykonawczego Pomorskiego Zarządu Okręgowego Zw. Urzędników Kolej, odbytego w dniu 20. bm. uchwalono przekazać na ręce Pana Prezydenta miasta Bydgoszczy kwotę 50 zł (pięćdziesiąt) na kopiec „imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego”.

Czołowi lekkoatletci Pomorza

startują na niedzielnych mistrzostwach.

(jk) Niedziela 26. bm., godz. 8.30 — to data rozpoczęcia głównych mistrzostw lekkoatletycznych Pomorza dla pań i panów. Zawody odbywać się będą na stadionie miejskim. Startują czołowi zawodnicy Pomorza. Z powodu obszernego programu mistrzostwa odbywają się cały dzień. Po przerwie obiadowej dalszy ciąg o godzinie 16. Nie wątpimy, że tego rodzaju impreza sportowa o zasadniczym znaczeniu spotka się z zainteresowaniem całego społeczeństwa.

Z kroniki policyjnej.

Niepowodzenie przestępców na terenie bydgoskim.

(jk) Nie zawsze wyprawy złodziejskie kończą się pomyślnym rezultatem. Przekonał się o tem włamywacz, który przez otwarte okno dostał się do mieszkania Bolesława Tomaszewskiego (ul. Petersona 3). Złodziej skradł kasetkę w której jednak nie było ani grosza.

Za nielegalny handel domokrajny ujęła policja bydgoska Jakóba Serejskiego z Łodzi, który usiłował handlować trykotami, nie mając odpowiedniego świadectwa.

W związku z kradzieżą łańcucha wagi 300 kilogramów w firmie „Lasgo” ujęła policja sprawców w osobach Leona i Bronisława Lubbeckich, Alojzego i Władysława Gęsičkih oraz Edmunda i Franciszka Brała. Dobrana „szóstka” powędrowała do aresztu.

Kr. Stasiński.

Kino Krystal

Pocz. 510, 7 i 910
w niedzielę od g. 320.

Dziś w czwartek urocz. premiera
filmu nagrodzonego złotym medalem! Film —
„Potęga! Film — Cud! Przepiękny film życiowy
o wartości nieprzeciętnej, oparty na prawdziwym
zdarzeniu wg. znak. powieści Fannie Hurst autor-
ki „Bocznej ulicy” i „Zaledwie wczoraj” pełen
wzruszających momentów o głębszym podkla-
dzie uczuciowym i luksusowej wystawie p. t.

Kobieta pamięta...!

czyli: Imitacja życia.

W rolach głównych:
Claudette COLBERT
Warren William
i 3-letni geniusz ekranu
BABY JANE

Motto: *Posłać kochanego
mężczyznę, czy oddać go córce?
Czy w walce tej zwycięży
kobieta czy matka?*
Treść! *Napięcie!*
Wystawa! *Wrażenie!*

Tygodnik FOXA.

Prasa angielska o Marszałku Piłsudskim...

(Ciąg dalszy)

władzę w roku 1926. Tylko Piłsudski mógł uzgodnić takie rozbieżne elementy i zdziałać to, że kombinacja ta przetrwała 9 lat. Wszystko zatem zależy od tego, czy pułkownik Sławek, terazniejszy premier i przyjaciel Piłsudskiego, w stanie będzie zachować jedność partji. Od tego zależą nie tylko losy wewnętrzne, ale i zewnętrzne oraz polityka Polski. W żadnym innym kraju obydwie te rzeczy nie są tak ściśle związane ze sobą, jak w Polsce. Polska jest krajem, w którym zamieszkuje około 10 milionów Ukraińców, Niemców, Żydów, Rosjan i Czechów. Leży ona między dwoma potężnymi państwami, z których każda ma swoją mniejszość w Polsce. Każda słabość wewnątrz Polski odbije się natychmiast na jej polityce zagranicznej. Z tych powodów, nowy naczelny wódz sił zbrojnych, generał Rydz-Śmigły najprawdopodobniej będzie następcą Piłsudskiego. W Polsce więcej, niż w każdym innym kraju decyduje armja. W roku 1926 Piłsudski wykorzystał armję, a Rydz-Śmigły był najlepszym uczniem Piłsudskiego. Jednakowoż polityką zagraniczną Polski będzie kierował bardzo zdolny pułkownik Beck.

Śmierć marszałka Piłsudskiego oznacza nową i niepewną fazę w niemiecko-polskich stosunkach, a podpisanie paktu francusko-sowieckiego nadaje tej zmianie podwójne znaczenie. Jakkolwiek prasa niemiecka powstrzymuje się starannie od zbyt ostrych rozważań na temat, czy zagraniczna polityka Polski, pozbawiona swego legendarnego władcy, ulegnie zmianie na niekorzyść Niemiec, jasnym jest, iż na Wilhelm-Strasse panuje pewna nerwowość, gdyż przewiduje się tam, iż spadkobiercy zagranicznej polityki Piłsudskiego będą musieli teraz liczyć się z opozycją enedecji, która jest zażartym wrogiem Niemiec. Wiadomo powszechnie, iż sytuacja europejska zmieniła się radykalnie od czasu podpisania polskiego paktu w styczniu 1934. Ażby zrozumieć w pełni prawdziwy charakter niemiecko-polskich stosunków, należy sobie uprzytomnić, iż nie mają one charakteru spontanicznego dobrowolnego. Polsko-niemiecki pakt o nieagresji przedstawia rozejm broni. Stałe różnice — korytarz, Górny Śląsk, Gdańsk i kwestja mniejszości przycy-

Nagroda wędrowna na bieg „Dziennika Bydgoskiego”.

Klub, którego zawodnik zdobędzie w biegu „Dziennika Bydgoskiego” w czwartek,

30 maja rb. pierwsze miejsce, otrzymuje wartościową nagrodę wędrowną „Dziennika Bydgoskiego”, ufundowaną w r. 1929 po zdobyciu przez K. S. Polonja Bydgoszcz dotychczasowej na stałe. Nagroda ta przechodzi na własność klubu po trzykrotnym zrzędu lub pięciokrotnym bez względu na kolejność zdobyciu.

Lista dotychczasowych zwycięzców przedstawia się następująco: 1929 r. Walenty Mędrzycki, Pułk Radiotelegraficzny Warszawa, 1930 r. Franciszek Janowski, „Sokół” Poznań-Śródmieście, w roku 1931 bieg nie odbył się, 1932 r. Lucjan Hocheisel, Bydgoski Klub Sportowy „Polonia” Bydgoszcz, 1933 r. Fr. Janowski, K. S. „Warta” Poznań, 1934 r. Zygmunt Kuligowski, „Sokół” Fordon.

Zgłoszenia do tegorocznego biegu nadsyłać należy do dnia 26 maja rb. włącznie pod adresem wydawnictwa „Dziennika Bydgoskiego” (Dział Sportowy), ulica Poznańska nr. 12/14.

— Odznaczenie honorowe Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej z okazji XII Tygodnia L. O. P. P. otrzymał: I stopień — odznaka złota — inż. Kozubek Włodzimierz, dyrektor poczty i telegrafów w Bydgoszczy; III stopień — odznaka brązowa — Jędrzejewski Stefan, sekretarz w dyrekcji poczty.

— 61 p. p. podaje do wiadomości, iż tegoroczne uroczystości święta pułkowego, przypadające na dzień 29 maja z powodu żaloby nie odbędą się.

Katastrofalny pożar w pow. chełmińskim

Strały wynoszą 40.000 złotych.

Chełmno, 23. 5. (Tel. wł.). Wieś Lisewo, pow. Chełmno była widownią wielkiego pożaru, jaki powstał w ub. wtorek o godz. 23 w zagrodzie wdowy Józefy Grajewskiej, właścicielki 300-

morgowego gospodarstwa. Wskufek silnego wiatru, mimo wyjątkowej akcji ratowniczej, spłonęła stodoła wraz z przybudówką, wozownia i drewna oraz większa ilość narzędzi rolniczych i słomy. W akcji ratowniczej wzięły udział wszystkie okoliczne straże pożarne z zmotoryzowaną strażą gruzdządką na czele. Udało się część dobytku uratować. Strały wynoszą jednak około 40.000 zł.

Przyczyny pożaru narazie nie ustalono. Dochodzenia policyjne w toku.

ARTRETYZM powstaje na tle złej przemiany materji. Żądajcie bezpłatnych broszur i stosujcie zioła **CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.** Warszawa, Nowy Świat nr. 5, w aptekach i drogerjach.

niają się do utrzymania stałego stanu napięcia i rozgorczyenia między obydwoma państwami. Wizyty doktora Goebbelsa i generała Goeringa były tylko słabą próbą zademonstrowania ciepłych przejawów nerealnej przyjaźni. Aczkolwiek przyznawano w Berlinie, iż Piłsudskiego nie można było nazwać przyjacielem Niemiec, wierzone, iż dopóki On żył, na drodze do ścisłej współpracy Polski i Rosji stała tradycyjna niechęć Piłsudskiego względem Rosji, a to w znacznym stopniu łączyło Go z nie-

mieckim wodzem. Teraz, gdy Piłsudskiego już nie ma, rząd Rzeszy nie wie, czy zagraniczna polityka Polski nie ulegnie zmianie.

W Berlinie obawiają się, iż Francja starać się będzie obecnie wszelkimi siłami, aby odciągnąć Polskę od jej chwilowego flirtu z Niemcami. To, że Polska głosowała w Genewie przeciwko Niemcom, wskazuje na fiasko wysiłków dyplomatycznych, mających na celu jeszcze więcej odciągnąć Polskę od Francji. **Britannicus.**

Niedoświadczony robotnik spowodował pożar.

(Jk) Wczoraj o godz. 5 wybuchł pożar w posesji przy ul. Gamma 3. Pożar spowodował niedoświadczony robotnik, który podczas smolowania dachu nieostrożnie obchodził się z ogniem.

Gdyby nie natychmiastowa akcja straży pożarnej, pożar mógłby wywołać groźniejsze następstwa. Ogień ugaszono w zarodku.

JÓZEF KOŁODZIEJCZYK.

Miłość z przeszkodami

(Humoreska sportowa)

Pan Alojzy Graczyk nie grał na żadnym instrumencie, ani nawet w brydża; przeciwnie — był tapicerem (a właściwie ten-picerem).

Panna Aniela Pręcikówna nie była ani skromną, ani wstydliwą, ani mało przedsiębiorczą; przeciwnie — była panną na wydaniu.

Dziwnym zbiegiem okoliczności (zbiega tego dotąd nie ujęto) p. Alojzy poczuł niepoahamowaną sympatię do p. Anieli i postanowił się z całą determinacją swoich lat 28 — ożenić.

Łatwo postanowić, gorzej wykonać — jak mówił kowal, który chciał podkuć konia. Pan Graczyk miał brzuch jak stary gracz karciany, krzywe nogi, jak mebel z epoki Ludwika XIV, a poza tem był brzydki. Panna Aniela zaś — co tu ukrywać — była entuzjastką sportu we

Gdy się jej pan Alojzy oświadczył, panna Aniela rzuciła na niego spojrzeniem jak oszczepem i pchnęła weń słowami: jak kula;

— Mój panie! Jeżeli pan chce mnie zdobyć, to musi pan zdobyć trzy pierwsze miejsca na mistrzostwach krajowych.

Po tych słowach biedny Graczyk nie mógł sobie znaleźć miejsca. Nabrzmiały miłością, jak świeżo wyszcielana leżanka sprężynami — przyglądał do myśli o rekordach, jak tapeta do ściany.

Za fachową poradą trenerów p. Alojzy rozpoczął uciążliwy trening, połączony z bolesną dietą, ciężkimi masażami, codzienną gimnastyką etc. Po roku znikło z obrębu jego ciała około pół centnara tłuszczu. Nowy Alojzy wyglądał jak młodszy brat dawnego Alojzego. Trenerzy orzekli, że pan Alojzy może brać udział w zawodach. Startował w biegu z płotkami. Ale początkowo był zaledwie płotką sportu. Gruba ryba miał zostać ten cienki młodzieniec dopiero za rok.

Rzeczywiście.

W biegu z płotkami pobit pan Alojzy rekord swego miasta. Potem rekord województwa. Potem rekord krajowy. Rekordu światowego tylko dlatego nie pobit, gdyż poprzedniego dnia został pobity przez apaszów na ulicy. Ale bądź co bądź, pan Alojzy się wybił. Fotografie jego zamieszczono w szeregu pism. Nazwisko „Graczyk” musieli zecerzy w całym kraju składać wielokrotnie. Graczyk wygrał. Lecz to nie koniec, bo już pod koniec sezonu Graczyk odznaczył się w pięknym skoku o tyczce. Przeskoczył o 10 centymetrów wszystkich swoich współzawodników. Mówiono o nim, że się urodził pod znakiem Wodnika i stąd taki dobry zawodnik.

Od nieszczęsnych oświadczyń p. Alojzego

upłynęły 3 lata, kiedy znany as sportowy pobit już drugi rekord. Przyszła teraz kolej na trzeci. Alojzy postanowił się odznaczyć w skoku wdał. Ciężko mu szło i trzeba było dwóch dalszych

lat uciążliwych ćwiczeń, aby znowu nazwisko Graczyka pojawiło się na szpaltach prasy jako rekordzisty kraju.

Stało się to w ten sposób, że był upalny dzień i na plecach Alojzego usiadła w chwili rozbiegu pszczoła. To go tak zdopingowało, że przeskoczył rekord. Coprawda miał spuchnięte plecy od żądła, ale żadna entuzjazmu publiczność wzięła go na plecy i dotkliwie dotykała świeżej spuchlizny.

Gdybym dodał, że p. Alojzy miał pełen pokój nagród, pucharów i medali, to snadnie mi uwierzyć. Znana jest bowiem medalomanja i megalomanja wielkich asów sportowych. Wobec tego wcale nie potrzebuje o tem mówić i cofam poprzednią uwagę.

P. Alojzy również wycofał się z życia sportowego. Pobit przecież trzy rekordy — poco mi więcej, skoro „tylko tyle” chciała panna Aniela. Ani usilny trening, ani pobicie rekordów nie wybiły z głowy p. Alojzego starej miłości, która nie zardzewiała.

Głośny w całym kraju i zagranicą as sportowy postanowił zgłosić się do panny Anieli po jej rękę. Czy jej to było na rękę — zobaczymy. Dramatyczny ten moment wyglądał w ten sposób, że pan Alojzy przyszedł do drzwi pełnego wspomnień mieszkania i zadzwonił. Otworzyła mu drzwi małeńka dziewczynka.

— Czy jest panna Aniela w domu?

— Jaka panna Aniela — słodko rzekło dziecko — nasza służąca nazywa się Marysia.

— Ale ja chcę mówić z panną Aniela Pręcikówną, moja droga.

— Pręcikówna? Tak się nazywała z domu moja mamusia.

— Twoja mamusia! — wykrzyknął as sportowy i tapicer w jednej osobie — a jak się teraz nazywa?

— Tak jak tatuś.

— A jak tatuś?

— Wesołowski.

— A to wesoła historia — pomyślał p. Alojzy i zrobiło mu się bardzo smutno. Nie mógł uwierzyć, że rzeczywiście jego ukochana już dawno przestała być przedmiotem zamążpójścia. Niestety. Okazało się to prawdą.

P. Alojzy wrócił do sportu.

wszystkich konkurencjach. Wobec tego niechętnie patrzyła na konkurenta, który nie pobit rekordu w żadnej konkurencji.

Pamiętać o wpłacie pierwszej raty Pożyczki Inwestycyjnej.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Według zestawień subskrypcji pożyczki inwestycyjnej dokonano obligacjami pożyczki narodowej na blisko 73 milj. zł, to znaczy, że powyżej 70% subskrypcji dokonano gotówką.

Czynione są przygotowania do inkasa pierwszej raty od subskrybentów w wysokości 10% sumy zadeklarowanej. Nieuiszczenie jej do dnia 5 czerwca narazi subskrybentów na stratę zaliczek.

Sokół żeński.

W czwartek, 23. bm. o godz. 19 w szkole przy ul. Konarskiego ćwiczenia drużyny.

Tamże zbiórka młodzieży oddziału I siatkówki.

W piątek, 24. bm. o godz. 19 w sekretarjacie zebranie wydziału technicznego.

Sokół V — sekcja żeńska.

Dnia 26 bm. odbędzie się wycieczka do Smukalek. Zbiórka o godz. 6 rano przy małym dworcu. Goście i sympatycy mile widziani.

Zebranie ogólne członków

Chrześcijańskiego Związku Pracowników Miejskich

odbędzie się w związku z projektowaną przez Zarząd Miejski obniżką płac w piątek, dnia 24 bm., o godzinie 7-mej wieczorem w sali „Strzelnicy” przy ul. Toruńskiej. Referat, oświetlający sytuację pracowników miejskich i stanowisko Ch. Z. Z. do projektu Zarządu Miejskiego wygłosi prezes okręgowy kol. redaktor Bigoński.

Ze względu na niezwykłą wagę sprawy udział wszystkich członków konieczny. Zarząd.

— **Oflary na T. C. L.** Z okazji Święta Narodowego 3 Maja, złożyły na akcję oświatową T. C. L. firmy wzgl. pracownicy tyczące, następujące ofiary: „Petow” z 6.50, Młyn „Czyżkówko” z 1.—, Lloyd Bydgoski z 20.—, „Vestula” z 4.—, „Polmin” z 5.—, Zrzeszenie Pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego z 11.90, Kom. Kasa Oszcz. m. Bydg. z 25.—, Zrzesz. Urzęd. Banku Polskiego z 8.—, p. dyr. St. Woda z 50.—, L. Bucholtz z 6.—, Schlaak i Dąbrowski z 21.—, „Persil” z 20.—, Koło V, BBWR. z 7.46, „Prodmetal” z 34.70. Wszystkimi szlachetnym ofiarodawcom, składam na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać”. (—) Ks. Skonieczny, prezes, Tow. Czyt. Ludowych, Koło: Bydgoszcz.

PREMJERY W KINACH BYDGOSKICH.

„NADJA” w „APOLLO”.

Pod tytułem wczorajszej premjery skromnym, zapowiadającym film z życia rosyjskiego, kryje się świetna satyra na stosunek jakiegoś pana w niejednej rodzinie i tam, gdzie obce sobie rasy zawierają związki małżeńskie. Otóż „Nadja”, dosyć sprytna Rosjanka, wyszła za Amerykanina. Jak to emigrantka. Przedewszystkiem myślała o losie i wygodach swych krewniaków i rodaków, których grono powiększało się stale i panoszyło w domu Amerykanina. Dochodziło więc nieraz z tych powodów do tarć, lecz i nie było brak komicznych scen, doskonale charakteryzujących sytuację młodego małżonka. Szczęściem, że Amerykanin kochał szczerze Rosjankę, obyło się przeto bez dramatu i zakończyło się jak najlepiej, tak jak i gra całego zespołu była dobra, techniczna część jak zawsze sumiennie wykonana. Tylko czy Rosjanom podoba się treść i potraktowanie niektórych postaci przez reżyserję i scenarzystę, należy wątpić. Nadprogram groteska rysunkowa, komedia kolorowa i reportaż z Gdyni.

Odpowiedzi redakcji

J. B. Sprawa jest jasna. Odnośna instytucja wobec zaniedbania przez siebie obowiązku odpowiada. Radzimy żądać rozstrzygnięcia wniosku przez daną instytucję i w razie odmownego załatwienia sprawy skarżyć. Gdyby odnośna instytucja przewlekła sprawę, wnieść uzasadnione zażalenie do Min. Opieki Społecznej, który nie dopuści do tego, aby instytucja, która ma strzec interesów ubezpieczonych, w stosunku do swoich b. pracowników zachowała się tak skandalicznie.

A. A. 803,25 zł i odsetki za ostatnio 4-ry lata.

BYDGOSKIE KOLEJE POWIATOWE. Rozkład jazdy pociągów od 15 maja 1935 r.

Odjazd z Bydgoszczy:		W NIEDZIELE I ŚWIĘTA		Przyjazd do Bydgoszczy	
do Koronowa	8.10, 11.05, 14.00, 18.30, 20.45, 23.35	z Koronowa	7.34, 8.52, 11.31, 15.10, 18.19, 20.34, 23.17	z Opatowca, Smukalek	7.31, 7.47, 8.52, 9.50, 11.31, 11.56, 12.50, 13.50, 15.10, 16.10, 17.30, 18.19, 19.25, 19.51, 20.34, 21.51, 23.17
do Opatowca, Smukalek	8.10, 11.05, 11.40*, 12.30*, 13.20*, 13.00, 14.00, 14.10, 15.20, 16.20, 17.35, 18.30, 20.45, 22.10, 23.35	ze Smukalek Dolnej	11.56, 17.30, 19.25	z Wierzuchucina (Byszewskie Jeziora)	7.47, 21.51
do Smukalek Dolnej	10.00, 14.40, 17.30				
do Wierzuchucina (Byszewskie Jeziora)	10.25, 22.10				
W DNI POWSZEDNIE					
do Koronowa	8.10, 11.05, 12.30*, 14.00, 16.05, 18.30, 20.45	z Koronowa	7.07*, 7.34, 8.52, 11.31, 15.10, 18.19, 20.34	z Opatowca, Smukalek	7.07*, 7.34, 7.47**, 7.55*, 8.52, 9.18*, 11.31, 15.10, 17.50*, 18.19, 20.34
do Opatowca, Smukalek	8.10, 11.05, 11.40*, 12.30*, 13.20*, 14.00, 15.30**, 16.05, 18.30, 19.15*, 20.45	z Wierzuchucina, Wąwelna	7.47**, 7.55*, 8.18*, 17.50*		
do Wierzuchucina, Wąwelna	11.40*, 13.20*, 15.30**, 19.15*				

Uwaga: pociągi oznaczone * kursują w środy i soboty, ** w soboty, ** w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki.

W 13-tym dniu ciągnięcia IV. Klasy 32 Loterii Państwowej
GŁÓWNA WYGRANA

MILJON zł

padła na numer 87.111 w krakowskiej kolekturze

BRACIA SAFIER
Kraków, Rynek Gł. 6

Szczęśliwe losy do I. klasy 33 Loterii Państwowej wysyłamy na zamówienie odwrotną pocztą.

— **Podziękowanie.** Kwesta uliczna na Dar Narodowy w dniu 3 maja, za zezw. Min. Spr. Wewn. z dn. 27. II. 1935 r. Nr. A. P. 2/10 przyniosła z 721,82, która to suma zostanie zużytkowana na odświeżanie bibliotek T. C. L. Do pięknego wyniku przyczyniły się Katol. Stow. Młodz. Żeńsk.,

Stron. Nar., Kat. Kol. Pań. Nar. Org. Kob., Pol. Czerw. Krz. oraz Sodalicia Pań Miejskich. Wszystkim wyżej wymienionym składam serdeczne „Bóg zapłać”, za trud podjęty dla sprawy oświatowej T. C. L. (—) Ks. Skonieczny, prezes, Tow. Czyt. Ludowych, Koło: Bydgoszcz.

będzie się spotkanie Lwowskiego K. T. z warszawską Legją. Barw Legji bronieć będą: Wittman i Polpawski.

BYDGOSZCZ SIEDZIBĄ POMORSKIEGO OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU KOLARSKIEGO

Z polecenia Polskiego Związku Towarzystw Kolarskich odbędzie się w niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 11 przed poł. w Miejskim Ośrodku W. F., ul. Libelta 5, zebranie konstytucyjne celem zorganizowania Pomorskiego Okręgowego Związku Kolarskiego. Organizację tego zebrania powierzył Polski Zw. Tow. Kolarskich najstarszemu towarzystwu kolarskiemu na Pomorzu — Bydgoskiemu Towarzystwu Cyklistów, wyznaczając zarazem jako siedzibę nowego okręgu Bydgoszcz. Tym sposobem miasto nasze wzbogaci się znów o jeden okręg sportowy.

Na powyższe zebranie zjeżdżają delegaci wszystkich towarzystw pomorskich oraz przedstawiciele Polskiego Zw. Tow. Kolarskich z Warszawy.

CENTRALNY INSTYTUT WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IMIENIA PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO.

Ministrowie spraw wojskowych oraz wyznań religijnych i oświecenia publicznego w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych na wniosek wiceprzewodniczącego Rady Naukowej W. F., gen. dr. St. Roupperta, wydali w dniu 22 bm. następujące zarządzenie:

„Dla uczczenia pamięci zmarłego Marszałka Józefa Piłsudskiego, zarządza się przemianowanie Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie na Białanach na „Centralny Instytut Wychowania Fizycznego imienia Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego”.

Zarządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia. Zarządzenie to podpisali: kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych Kasprzycki, gen. bryg., minister WR. i OP. W. Jędrzejewicz, minister spraw wewnętrznych Zyndram Kościalkowski.

NAJCIEKAWSZE WIADOMOŚCI

znajdą czytelnicy na łamach „DZIENNIKA BYDGOSKIEGO”
Termin odnowienia przedpłaty na czerwiec upływa z dniem 25 maja, o czym przypominamy przyjaciółom naszego pisma.

SPORT

PRÓBY Z SĘDZIAMI

Jak się dowiadujemy, Polskie Kolegium Sędziów rozpocznie wkrótce — na wzór zagranicy — próby meczów piłkarskich sędziowanych przez dwóch sędziów oraz meczów sędziowanych przez jednego sędziego głównego i czterech sędziów bocznych. Próby te przeprowadzone będą w całej Polsce na meczach towarzyskich.

PRÓBA POCIECENIA REKORDU POLSKIEGO W CHODZIE JEDNOGODZINNYM.

W czasie prób pocięcia rekordów okręgowych Pomorza, które odbędą się w piątek, o godz. 17 na Stadionie Miejskim zaatakują rekord Polski w chodzie jednogodzinnym Lis Adam, członek Związku Strzeleckiego.

Dotychczasowy rekord Polski należy do Jajusa (Pogoń Lwów) 11.371 m., ustanowiony w 1910 roku we Lwowie. Z powodu doskonałej formy Lisa próba zakończy się z pewnością wynikiem dodatnim. Przeciwnikiem Lisa będzie Krawczyk z Związku Strzeleckiego Gdynia.

POLSCY PIŁKARZE NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM.

Polonia Karwińska, która znalazła się w dywizji morawsko-śląskiej, jako reprezentantka piłkarstwa cieszyńskiego, świetnie wytrzymała próbę w rozgrywkach mistrzowskich w ramach dywizji. Ostatniem swem zwycięstwem nad S. K. Bata Zlin w stosunku 2:1 zakończyła Polonia swe rozgrywki mistrzowskie, zajmując w tabeli dywizji czwarte miejsce.

U DRUŻYNOWE MISTRZOSTWO POLSKI W TENNISIE.

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się kilka spotkań tenisowych o drużynowe mistrzostwo Polski na rok bieżący. Będą to pierwsze w turnieju tym rozgrywki.

W Łodzi walczyć będzie miejscowy Union-Touring z Wojskowym K. S. z Warszawy. We Lwowie — w sobotę i niedzielę od-

INFORMATOR BYDGOSZCZY

(PŁATNY DZIAŁ REKLAMOWY).

Gdzie zamieszkać?

„Gastronomia”, hotel i restaur., Dworcowa 19.

Restauracje:

Restauracja, kawiarnia i cukiernia Berendt, Dworcowa 6.

Restauracja - śniadalnia A. Deja, Dworcowa 71.

Gdzie i co kupić?

Be-De-Te — Bydgoski Dom Towarowy — Gdańska 15. Największy dom tow. Polski Zach. H. Kaszubowski S.z.o.p. Długa 22. Zegarki, biżut. Drukarnia Bydgoska S. A., Poznańska 12/14 — wykonuje wszelkie druki rodzinne, kupieckie i dla towarzystw - szybko, czysto i tanio.

Odjazdy pociągów z Bydgoszczy.

Toruń—Warszawa:	2.47, 6.50, 8.05, 9.18, 9.58, 12.50, 14.05, 15.30, 17.55, 18.26, 21.20 (transzytowy), 23.15
Tezew—Gdańsk—Gdynia:	0.30, 3.20, 5.20, 7.54, 10.12, 12.33, 13.06, 13.13, 17.15, 19.45, 20.00. Do Rynekowa: 16.10, 20.30 (od 19/V do 11/X).
Kościerzyna—Gdynia:	8.01, 15.20
Nakło—Piła:	0.02, 6.15, 10.41 (transzytowy), 14.45, 19.49
Unisław—Brodnica:	4.48, 8.11, 18.45, 19.20, 21.45
Inowrocław—Poznań:	0.46, 3.38, 8.51, 6.33, 9.25, 14.01, 18.32, 22.18, 23.00
Wągrowiec—Poznań:	5.05, 10.40, 13.30, 18.35
Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe:	0.46, 14.01

Pełna tabela wygranych do IV. klasy 32. Loterii Państwowej.

Irzywnasty dzień ciągnięcia.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

1.000.000 złotych Nr. 87.111.

Po 10.000 zł. Nr.: 83910 129765.

Po 5.000 zł. Nr.: 2237 81232 42818 53032 56041 66044 146228 158946 171305.

Po 2.000 zł. Nr.: 12810 16002 16152 19743 37502 43337 63251 66402 70227 72937 75265 77180 82159 97833 100060 110776 122001 131702 133432 143267 146705 164221 164610 166731 162988 173282 178258 183505 184632

Po 1.000 zł. Nr.: 5147 5717 10013 13337 15684 19654 25400 27432 35404 37449 42486 46480 51252 53176 69621 74567 79058 85353 85971 93961 91720 95492 99286 105069 105045 113945 114191 118682 123401 124222 126047 126566 128510 130981 134351 136812 140261 144938 151365 152384 154632 158462 159417 164228 166139 166744 167443 170809 177483

Wygrane po 200 zł.

8 61 272 328 31 418 65 512 16 18 682 844 973 1061 102 321 25 404 518 57 646 67 846 2089 105 8 31 385 416 608 63 67 812 73 90758 3148 66 218 67 342 432 40 638 62 733 808 920 26 39 49 4076 88 127 67 345 438 69 576 97 663 887 980 5039 106 45 259 323 91 515 37 70 730 856 67 6147 234 350 500 602 19 83 800 959 69 7038 41 266 523 50 83 697 816 60 74 981 8044 59 110 18 253 364 423 70 85 553 602 15 29 57 707 899 961 71 9154 84 93 210 314 25 707 899 961 71 563 96 859 92 912 94 10074 257 315 21 77 540 83 668 81 817 37 98 973 11552 697 703 90 12064 67 135 219 338 494 521 69 756 96 13047 93 124 39 292 350 91 98 403 684 66 773 931 43 14020 45 174 321 45 406 49 559 617 31 77 786 972 15017 60 154 78 236 66 478 629 713 872 98 16134 64 262 365 433 502 31 61 607 48 98 741 62 876 17017 153 262 529 610 75 24 36 75 18000 9 110 27 215 63 59 83 321 405 41 567 972 90 19077 128 60 425 69 214 79 757 809 36 901

20013 14 150 237 389 419 524 49 85 620 767 804 45 940 21070 208 47 301 15 37 444 687 709 87 869 944 22038 39 106 34 26576 478 665 97 717 873 91 916 23013 21 32 39 99 102 222 304 17 499 634 788 24013 59 67 165 239 64 81 407 28 94 820 42 67 25361 716 40 78 822 984 26133 42 65 74 321 70 592 643 68 867 27149 96 257 70 331 75 83 574 682 751 78 940 96 28013 43 147 225 67 681 793 935 25123 29 60 243 463 516 610 752 920 59 67 30005 25 41 98 120 58 300 543 631 49 821 84 915 31101 55 62 335 410 26 544 815 62 66 940 93 32019 99 369 80 404 533 44 611 19 80 33078 103 83 233 94 318 32 64 417 37 529 30 67 775 892 904 6 55 34148 81 215 400 31 46 619 70 71 82 85 761 35052 124 229 38 98 365 545 71 89 618 786 808 61 926 36013 24 25 56 67 100 30 33 842 628 703 37010 26 87 131 271 359 89 606 551 611 52 704 15 93 828 917 60

38173 265 78 300 3 56 57 461 532 72 631 874 90 945 39608 60 82 269 97 98 436 560 833 54 903 48 51,

40217 325 61 96 444 513 27 55 661 777 82 834 900 41042 62 149 77 440 529 84 85 617 25 702 10 64 70 878 92 928 72 42030 62 82 190 306 73 440 678 87 740 70 894 43001 47 74 205 306 31 62 89 477 561 87 880 82 91 914 17 44172 73 88 316 30 33 509 17 42 54 679 744 51 919 45120 28 51 210 12 49 52 347 68 400 46015 90 111 62 310 41 46 89 689 715 873 901 47375 736 857 82 939 59 72 95 48018 92 165 66 90 227 313 30 72 74 81 581 607 736 72 825 44 950 49028 47 76 78 141 89 276 475 516 78 606 98 850 987,

50025 230 302 19 91 433 538 45 695 704 828 71 932 39 51002 85 127 63 338 571 73 601 33 75 792 953 52241 56 58 89 412 516 31 68 628 717 822 46 90 941 44 53051 112 86 263 628 92 700 06 59 862 902 04 94 54083 154 83 222 529 39 753 810 973 94 55092 446 77 95 536 614 31 448 76 847 967 75 56018 140 225 27 358 522 51 67 624 763 91 801 07 95 57024 386 466 77

548 75 659 758 83 832 34 42 902 58001 134 288 444 522 93 739 63 99 887 973 59002 32 172 270 665 909 50 60019 74 116 68 79 219 58 324 37 451 510 92 633 71 716 34 47 840 912 61278 307 469 520 77 94 782 94 970 74 97 62025 102 96 245 404 42 82 668 716 35 58 876 929 63185 374 81 82 401 52 632 55 773 859 926 64083 108 34 84 313 406 07 90 538 90 681 774 65 94 946 65008 158 65 88 261 359 456 95 991 96 600 37 835 38 66028 110 307 437 646 68 868 913 54 67010 19 92 101 35 320 41 53 84 506 807 984 68256 415 530 47 60 62 651 84 733 34 36 822 975 91 69111 26 90 245 74 371 567 78 621 804 87

70121 234 68 69 339 72 524 606 59 82 792 71026 35 88 89 179 208 92 352 54 400 60 30 78 507 626 710 921 26 72003 29 90 181 354 481 503 51 748 73118 43 521 628 796 804 969 74200 32 339 428 65 68 613 82 788 813 59 922 75080 203 372 95 504 29 584 743 806 928 68 75 76038 62 246 393 435 968 621 80 753 76 77143 72 253 368 78 503 08 77 617 82 770 85 968 93 78042 388 93 422 48 89 542 49 828 50 875 79436 42 643 721 75 60 868 921 76

80057 108 89 314 28 65 87 402 12 514 29 885 91054 104 24 36 73 93 239 309 21 75 71 414 576 724 865 914 56 61 82033 208 62 301 407 20 40 562 77 682 84 772 841 967 88 94 83065 92 135 289 402 697 909 30 35 38 84041 293 331 503 24 33 43 772 80500 112 24 237 98 525 797 856 962 86015 53 100 51 383 524 613 26 762 87056 96 306 28 37 41 474 567 73 643 748 76 826 954 88062 103 61 71 201 26 87 93 383 441 67 532 636 94 815 34 40 930 89050 51 100 17 249 60 316 32 84 418 630 58 96 754 77 841 48 82 925

90005 16 75 80 127 14 55 234 36 86 93 302 436 608 82 715 27 53 814 19 922 91045 71 122 79 270 301 96 401 83 510 30 611 838 78 983 86 92069 129 262 331 457 79 148 667 79 725 37 92 857 93006 94 139 333 62 65 537 667 784 92 94002 86 156 363 89 408 47 83 519 783 819 95077 223 374 403 59 61 511 56 58 77 808 84 96052 117 61 211 384 400 41 609 34 90 713 36 817 29 35 925 97099 243 82 89 400 37 510 20 651 831 92 942 68 98156 232 36 463 95 500 75 637 758 90 91 824 903 10 33 72 99046 58 121 351 63 411 30 842 991

100074 161 76 240 41 309 47 615 48 754 808 40 101162 87 238 65 339 49 529 72 183 974 102002 7 61 87 145 70 282 364 545 85 681 948 103004 26 313 61 69 407 36 41 630 855 86 962 104001 92 246 402 19 536 935 77 105009 28 80 100 15 214 26 63 331 70 99 423 526 42 70 93 693 924 98 106019 74 132 280 304 422 98 520 65 789 107125 218 312 69 91 94 539 675 814 951 108095 147 347 86 446 593 682 809 67 81 924 109096 172 205 72 385 430 501 52 53 652 66 81 702 14 45

110117 201 4 32 67 340 53 72 76 413 20 30 507 619 111005 63 81 176 208 27 28 92 97 321 28 75 722 29 972 77 112184 294 300 401 678 87 791 930 66 113039 88 130 228 85 93 304 30 50 77 464 90 97 516 31 78 707 9 99 114028 173 268 341 45 475 537 882 88 942 115028 45 140 88 315 400 9 32 48 61 526 718 19 21 50 841 946 71 116025 303 17 73 530 646 827 60 117045 120 52 79 95 205 51 337 413 510 628 709 30 864 979 118125 30 470 504 20 601 16 714 31 48 900 68 119084 201 43 345 51 515 67 86 695 774 936 49 87

120013 79 319 405 65 508 32 717 29 86 833 63 80 89 953 121196 207 91 329 408 63 228 42 741 63 821 78 79 960 122103 37 55 72329 63 471 542 613 57 726 54 860 943 123057 211 40 77 413 35 646 96 714 34 37 89 884 96 124214 315 490 714 814 40 942 73 92 125004 35 103 270 344 98 583 90 856 92 941 126135 380 95 453 56 619 35 51 63 927 99 127075 137 535 622 714 957 128044 64 316 77 556 59 634 760 82 97 811 87 973 1291142 348 774

130009 60 199 269 386 94 956 539 728 30 891 938 82 83 131051 122 65

201 69 362 431 731 34 47 83 981 132006 61 210 65 73 443 523 33 684 97 741 133035 54 180 312 45 47 556 678 770 876 911 46 134049 176 271 84 598 604 839 977 135012 15 119 272 347 62 520 616 54 784 830 44 959 64 136061 96 154 58 284 329 49 635 53 734 76 813 90213 137028 120 462 58 99 645 767 871 94 138107 247 75 318 22 443 83 642 737 98 139019 62 259 429 541 93 716 839 "

140066 134 263 93 324 404 81 513 636 81 769 811 44 85 905 83 141048 156 58 233 63 65 71 72 301 60 79 418 667 708 35 80 909 15 142143 62 204 449 556 99 623 77 743 819 936 143028 15 93 419 558 749 54 920 144057 117 381 472 604 74 85 835 145103 80 231 397 423 557 74 661 751 62 847 919 34 146082 165 75 82 96 237 51 307 41 55 413 538 98 653 758 864 147010 105 89 256 303 06 704 53 96 148342 52 471 614 900 32 52 91 149125 36 86 250 53 79 340 56 85 456 584 702 20 24 875 900 150139 208 88 99 567 750 42 854 66 925 151035 39 54 333 561 97 98 643 93 94 700 20 67

152000 133 222 325 39 661 726 861 86 918 81 153007 165 239 46 57 87 301 43 98 495 502 51 621 45 735 86 92 889 959 88 154074 165 221 339 84 567 748 866 901 71 155075 130 93 214 59 61 340 475 531 706 34 61 873 923 156107 05 66 226 809 17 467 75 510 55 89 698 720 68 805 30 911 157041 45 220 32 47 361 63 494 526 646 70 89 715 52 55 62 937 158032 53 77 123 319 66 697 763 804 956 159147 77 77 303 79 664 790 915 35

160070 292 62 321 59 417 32 49 508 34 602 84 825 55 51 82 161012 35 36 53 225 320 80 493 565 71 839 64 80 906 72 162026 48 187 263 308 433 532 629 784 815 973 163117 19 41 218 76 469 538 655 87 827 61 989 164114 220 300 14 409 506 602 710 925 165058 182 283 509 650 726 80 854 98 909 25 95 166098 159 213 16 22 80 437 598 765 851 64 543 167029 44 72 91 106 56 59 252 320 405 53 93 585 96 613 80 733 57 839 57 83 168040 53 121 42 51 78 217 46 386 647 61 530 87 715 897 968 169131 90 253 352 99 407 529 45 643 78 735 923 80 92

170131 61 338 430 74 83 572 660 731 819 40 939 83 171308 21 56 510 761 94 934 71 81 172003 66 68 228 64 72 356 477 523 705 31 893 173831 275 80 98 337 538 94 608 23 727 861 80 86 995 96 174013 109 268 333 64 93 654 713 44 804 21 29 175068 97 291 305 495 504 88 95 615 81 793 809 74 176006 227 29 40 53 96 476 592 670 79 759 76 77 834 76 952 177233 300 3 458 81 96 581 637 67 178141 70 249 97 99 533 82 607 73 81 93 795 61 842 179216 324 72 402 646 95 718 63 801 180016 35 81 259 60 95 98 99 304 18 409 97 625 96 712 48 85 824 910 181020 38 142 320 86 98 561 613 85 760 63 865 920 182004 126 59 205 301 30 570 90 672 803 900 74 133035 79 209 21 91 379 483 98 506 635 756 852 184143 96 602 94 372 706 804 937

III ciągnięcie

Wygrane dodatkowe po 500 zł.

7 726 998 1371 439 2025 264 394 940 48 3365 779 4187 873 5148 618 895 6457 663 7044 193 446 501 622 8049 219 531 824 54 934 9249 10168 914 641 706 20 26 90 849 995 11006 261 78 671 838 929 12378 761 13302 702 51 14061 15049 62 80 265 432 67 152 16064 195 316 690 952 92 17026 43 438 817 964 18072 582 629 730 858 19252 405 548 20071 251 57 346 843 55 21012 102 985 22256 354 440 545 846 72 23078 420 25 601 846 24021 83 604 831 25205 621 903 78 26124 283 708 28160 261 369 828 45 29062 366 88 30208 53 482 597 31291 884 32065 281 521 97 890 911 30389 443 606 37 982 34065 211 324 35026 449 706 40 982 36616 943 72 37040 121 264 742 806 67 98 38139 934 39162 463 665 40037 150 285 383 935 41372 465 941 42035 204 360 548 94 943 43055 208 312 519 631 47 782 835 904 44018 88 465 688.

45141 81 587 842 53 46336 467 763 911 47123 300 421 739 849 51 48000 904 19 49401 727 900 51017 254 623

99 799 52716 72 339 89 572 832 54406 17 940 55371 440 732 950 56846 50 57015 70 110 448 584 948 58406 57 916 59195 309 495 840 91.

60040 139 65 458 548 65 732 61022 79 237 366 462 752 98 981 62090 234 49 414 748 63633 64432 606 65455 552 644 77 872 66168 334 85 67167 620 880 87 974 68016 23 25 403 561 721 69025 110 70 346 70590 714 71698 763 72447 617 783 806 986 97 73047 333 638 48 995 74144 243 331 48 79 762 75031 208 464 72 721 804 972 76067 203 16 19 360 862 957 77277 540 604 746 78036 613 710 79098 170 923.

80156 560 819 81098 152 64 490 522 624 40 58 82 723 82195 245 507 748 865 83274 84177 229 575 83 990 85012 696 709 901 43 86165 96 267 361 79 741 950 54 87299 383 971 88281 523 63 753 905 89471 715.

90147 860 649 718 805 91099 187 205 316 868 97 92194 208 518 622 93063 266 464 611 751 94061 613 43 95

Czyżkówko w hołdzie śp. Marszałkowi Piłsudskiemu.

Z inicjatywy prezesa Tow. Obywateli przedmieścia Czyżkówko, p. Swakowskiego, ukonstytuowało się Zrzeszenie Towarzystw dla uczczenia pamięci Wielkiego Wodza i Ojca Narodu.

Akademja żałobna odbyła się 19. bm. w sali p. Glapy. Sala tonęła w kwiatach, zieleni i sztandarach, kirem okrytych. Straż honorową pełnili harcerze i harcerki z proporczykami. Obok stały sztandary towarzystw: Tow. Robotników Katolickich, Tow. „Jedność”, Tow. śpiewu „Św. Cecylii”, Stow. Młodych Polek „Wiosna” i Stow. Panien Różańca św., jako przedstawiciele organizacji przedmieścia Czyżkówko.

Sala była wypełniona publicznością. Jako przedstawiciel p. starosty przybył mgr. Nowakowski, prezydent miasta reprezentował p. Borucki, a duchowieństwo miejscowe ks. prob. Baranowski.

Uroczystą akademję rozpoczął słowem wstępnym p. W. Kula, poczem orkiestra 62 pp. odegrała marsz żałobny Chopina. Prof. Ganza w podniosłym przemówieniu, scharakteryzował tragizm tej wielkiej chwili w której śmierć zabrała nam Największego Polaka. Prelegent wezwał obecnych do skupienia się w jednominutowej ciszy. Podniosłego wrażenia nie zatrzęca nie zdoła.

Chór pod wezwaniem św. Cecylii pod batutą prof. Roeslera odśpiewał dwa psalmy Kochanowskiego. Deklamację, rapsod żałobny Zechentera, wygłosiła nauczycielka p. Sobechówna z uczuciem. Chór dzieci szkoły powszechnej w Czyżkówku, pod kierunkiem p. Przybylskiego, odśpiewał „W mogile ciemnej”, a orkiestra zagrała marsz Pierwszej Brygady, co wyczerpało oficjalny program akademji.

Na wezwanie obecnego ks. proboszcza Baranowskiego publiczność odśpiewała pieśń „Witaj Królowo”, która była zakończeniem uroczystości również smutnej jak podniosłej.

Dział społeczny.

O wydziały rozjemcze dla spraw zarobkowych w handlu i przemyśle.

Ministerstwo Opieki Społecznej przygotowuje obecnie rozbudowanie rozjemstwa w sporach, wynikłych na tle spraw zarobkowych w handlu i przemyśle. Dla ustalenia opinii pracodawców i pracobiorców na Pomorzu i w okręgu nadnoteckim odbywają się obecnie konferencje, na których delegat ministerstwa, p. naczelnik Preujer przedstawi zamierzenia rządu i bada stanowisko związków zawodowych. Okręg pomorsko-nadnotecki zamierza się podzielić na cztery obwody. Siedzibami poszczególnych obwodowych wydziałów rozjemczych miałyby być miasta Bydgoszcz (dla obwodu nadnoteckiego; to znaczy Bydgoszcz miasto i powiat, powiat wyrzycki, szubiński, zniński i inowrocławski), Toruń, Grudziądz i Gdynia. Na konferencji, odbytej wczoraj w tutejszym inspektoracie pracy, przedstawiciele wszystkich związków zawodowych za wyjątkiem przedstawicieli Z. Z. Z., który się wogóle nie odezwał (widocznie nie miał w tej sprawie nic do powiedzenia — przyp. zecera) oświadczyli się za przekształceniem Miejscowego Wydziału Rozjemczego na Obwodowy Wydział Rozjemczy.

Reforma ubezpieczeń kosztem pracowników.

Żądania izb przemysłowo-handlowych.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Koła gospodarcze żywo są zaniepokojone dalszymi losami reformy ubezpieczeń społecznych, która jest odkładana z miesiąca na miesiąc i będzie mogła być załatwiona dopiero przez nowy Sejm. Obecnie dobiegają końca prace Izb Przemysłowo-Handlowych nad projektem tej reformy, który przedstawiony będzie czynnikiem miarodajnym.

A więc przedewszystkiem **uproszczenie systemu wymiaru i pobierania składek ubezpieczeniowych**. Na to się wszyscy dziś godzą. Inne natomiast punkty reformy nie znajdują już tej jednomyślności. Np. sprawa podziału składek między pracownika i pracodawcę. Projekt Izb proponuje, aby podział ten zmienił się w ten sposób, że 1/3 składek, **przypadłaby na pracodawcę, a 2/3 na pracownika** i to we wszystkich rodzajach ubezpieczeń.

Poza tem proponowana jest **dalsza obniżka granicy zarobków**, nie podlegających ubezpieczeniu.

Jeśli chodzi o ubezpieczenia od wypadków, sfery gospodarcze domagają się będą podwyższenia stopnia niezdolności do pracy, uprawniającego do świadczeń, z 10 do 25% oraz **obniżenia rent już wypłacanych** i dostosowania ich do poziomu obecnych zarobków.

Oto są niektóre postulaty sfer gospodarczych. Dają one wyraźnie do dalszego pogorszenia ubezpieczeń. Czy rząd wyrazi swoją zgodę na te projekty, trudno przewidzieć.

Zamach samobójczy jubitera.

Poznań, 23. 5. (tel. wł.). Wczoraj wieczorem targnął się na swe życie znany jubiler Edward Bamber (ul. Przemysłowa 27a), posiadający własny skład przy ul. Półwiejskiej. Desperat postrzelił się dwukrotnie: w pierś i głowę. W stanie bardzo ciężkim przewieziono go do szpitala miejskiego. Przyczyny tego rozpaczliwego kroku znanego kupca narazie nie zdołano ustalić.

Motocykl ułotnił się z szopy.

(jk) Józef Pawlacyk, zam. przy ul. Fordońskiej 20, posiadał motocykl, który zamykał w szopie. Nieznani sprawcy podpatrzyli garaż p. Pawlacyka i złakomili się na wartościowy łup. Motocykl, którego wartość wynosi 450 zł, został skradziony onegdajszej nocy. Powiadomiona o kradzieży policja przeprowadza dochodzenia.

3 tydzień towarzystw.

Czwartek, 23 maja.
Godz. 17,00: Klub mandolinistów „Lutnia”. Lekcja kursu mandolinowego oddz. młodszego w lokalu przy ul. Długiej 24. Również dziś o godz. 20 lekcia kursu gitarowego tamże.
Godz. 18,30: Sekcja Uczniów Kupieckich. Na stadionie miejskim zbiórka do sprawności fizycznej. Zabrać lekkie pantofle i koszulki.
Godz. 20,00: Tow. śpiewu „Halka”. Lekcja śpiewu. Dla drugich basów o godz. 19,30.

Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie. Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 27. bm. o godz. 20 na przystani BTW. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy (spływ naokoło Berlina, międzynarodowe regaty w Gdańsku i Bydgoszczy). Przybycie wszystkich członków konieczne.

T. G. Sokół I. Dziś w czwartek o godz. 20 zebranie plenarne w małej sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej. Wykład na temat „Gdynia jako port polski” wygłosi p. prof. Wasacz. Liczny udział członków bardzo pożądaný. Goście mile widziani.

Katolickie Tow. Rob. Polskich przy parafji św. Trójcy. Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, 26. bm. po niesporach w salce parafjalnej. Sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Gnieźnie wygłosi p. Napieralski. Ze względu na ważność spraw liczny udział pożądaný.

Gielda zbożowo-towarowa w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg

Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Notowania z dnia 22 maja 1935 r.

	cena transakcyjna	cena orientacyjna
Żyto 65 ton	zł 14,50	14,25—14,50
Usposob. spokojne		
Pszonica eksportowa	zł	
Pszonica standart.	zł	15,50—16,00
Usposob. spokojne		
Jęczm. brow.	zł	00,00—00,00
Jęczm. jednolity	zł	16,50—17,00
Jęczm. zbiorowy	zł	15,75—16,50
Usposob. spokojne		
Owies	zł	15,25—15,75

	Usposob. spokojne
Mąka żyt. 55% wł. worka z	22,50—23,00
Mąka żyt. 65% wł. worka z	21,00—21,50
Mąka żyt. 55—70% wł. w. z	16,00—16,50
M. żyt. razow. 95% wł. w. z	16,50—17,00
M. żyt. pośl. 70% wł. w. z	12,50—13,00

	Usposob. spokojne
Mąka psz. I A. wł. w. z	28,00—30,00
Mąka psz. I B. wł. w. z	26,25—27,25
Mąka psz. I C. wł. w. z	25,50—26,50
Mąka psz. I D. wł. w. z	24,50—25,50
Mąka psz. I E. wł. w. z	23,50—24,50
Mąka psz. II A. wł. w. z	21,50—22,50
Mąka psz. II B. wł. w. z	21,00—22,00
Mąka psz. II D. wł. w. z	19,75—20,75
Mąka psz. II F. wł. w. z	15,25—15,75
Mąka psz. III A. wł. w. z	14,25—15,25

SENSACYJNA ZMIANA W MODZIE PUDRÓW DO TWARZY

Paryż lansuje nowy sekret „MATOWEGO WYGLĄDU”

Eleganckie Paryżanki lansują nową modę. Znaszły one puder do twarzy, który nadaje brzoźkwiniową cerę bez śladu połysku przez cały dzień.

Sekret polega na nowym sposobie fabrykacji, dzięki któremu puder przesiewany przez potrójne jedwabne sita jest zmieszany z Podwójną Pianką Kremową. Ten ostatni sposób fabrykacji—wynik kilkuletnich dociekań francuskich chemików—został obecnie opatentowany przez firmę Tokalon. Puder Tokalon pozwoli Pani pożegnać się na zawsze z połyskiem nosa i świecąca się, tłusta skóra. Nadaje on cudownie piękną cerę, która pozostaje całkowicie „matowa” na przeciąg 8-u godzin. Ani wiatr, ani deszcz lub pocenie się nie uczynią skóry Pani połyskującą, o ile używa Pani Puderu Tokalon o „matowym wyglądzie”. Nadaje on świeży powab niby płatek róż, który spotęguje w dwójnasób Pani urodę. Kup Puder Tokalon—cena została niezmienną, pomimo kosztów nowego sposobu fabrykacji pudru o „matowym wyglądzie”.

9114

Zamknięcia rachunkowe skarbu państwa.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Izby skarbowe otrzymały polecenie, aby do dnia 15 czerwca rb. przedłożyły centralnej księgowości ministerstwa skarbu zamknięcia rachunkowe za okres 1934-35.

Bank Polski płacił w dniu 23. 5. 1935 r.

dolary amerykańskie	5,27
funtów szterlingów	25,80
franki szwajcarskie	171,26
franki francuskie	34,89 1/2
floreń holenderskie	357,55

Panteon naszej przeszłości.

Jak dawniej chowano królów i wodzów w podziemiach Wawelu.

Złożenie ciała Marszałka Piłsudskiego w grobach królewskich na Wawelu, przypomina nam o innych najbardziej znanych z pośród pogrzbów wawelskich.

Pierwszym królem, którego pogrzeb i złożenie zwłok na Wawelu w sposób szczególnie wyraźny upamiętniły się w duszach ludzi współczesnych, był Kazimierz Wielki. Kazimierz Wielki umarł jako ostatni z panującej gałęzi Piastów. Bezpośrednio po śmierci ciała króla złożono w gotyckiej sali, sklepionej o wspartej na jednym tylko filarze, na samym środku komnaty. Jeden ze współczesnych pisze, iż patrząc na niezjącego króla, ogarnięci żalem Polacy wyobrażali sobie, jak gdyby runęła owa znajdująca się w środku auli kolumna, na której wsparty był cały gmach królestwa polskiego.

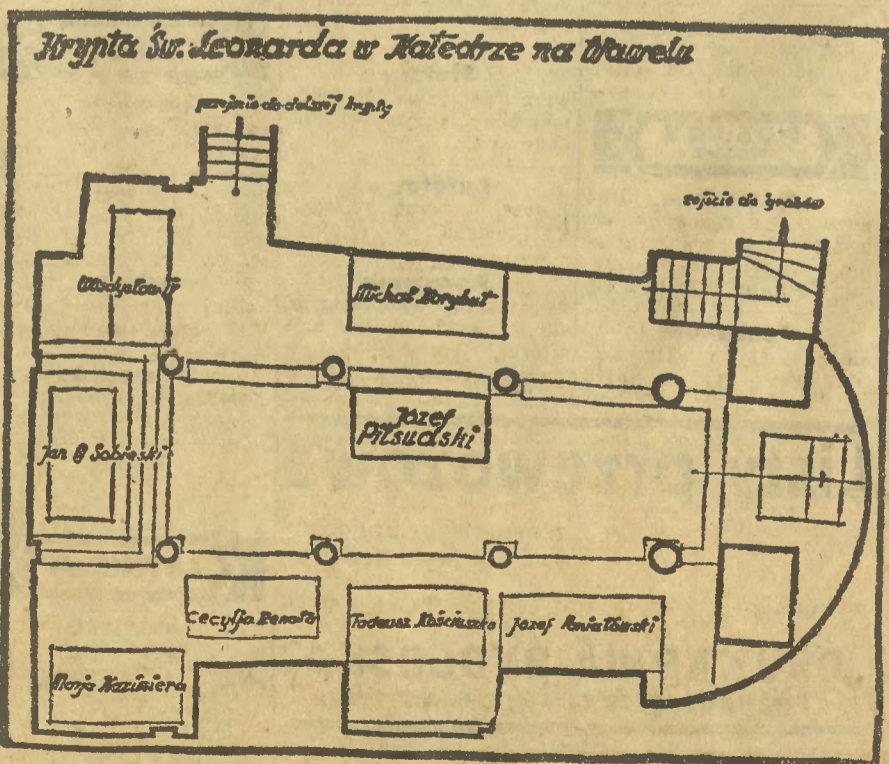
Ponieważ Kazimierz Wielki był ostatnim z rodu, przeto podczas uroczystości w katedrze przed złożeniem do grobu, łamano tarczę herbową i odprawiano inne ceremonie, które towarzyszyły zgonom ostatnich z rodu, a które wywoływały wstrząsające wrażenie na obecnych.

Prochy Kazimierza Wielkiego przeniesiono przed kilkudziesięciami laty przy odnawianiu krypty grobowej, co uwidocznił na obrazie Matejko. Znajdowała się tam piastowska korona i kości wielkiego króla w dobrym jeszcze stanie.

Przez parę wieków składano zmarłych królów w podziemiach katedry, aż nadszedł czas, gdy zmarł Jan Kazimierz we Francji na dobrowolnym wygnaniu. Nie pochowano go od razu. Dopiero w kilka lat, gdy umarł następca jego, Michał Korybut Wiśniowiecki, sprowadzono zwłoki Jana Kazimierza na Wawel i jednocześnie pogrzebano obu królów. Jan Chryzostom Pasek w swoich pamiętnikach tak opisuje te wypadki:

„Wielkiej tedy nowalji doczekał się Kraków, bo trzech razem królów polskich w murach swoich przyjmował, to jest dwóch razem i na jednym katafalku, a trzeciego widział na majęćacie, ponieważ nasz elekt, Jan III, ognawszy

po części ściany ojczyzny od nieprzyjaciół koronnych i widząc, że też już deklarowaną od Rzeczypospolitej zasłużył koronę, wjeżdża do

Plan krypty św. Leonarda nazwanej, od postaci tego świętego na witrażu Matejki tam umieszczonego. Krypta sięga czasów katedry romańskiej. Za Stanisława Augusta uporządkowano ją i umieszczono sarkofagi Władysława IV, królowej Cecylii Renaty, Michała Korybuta oraz Jana III i Marii Kazimiery. Tu później złożono ciało Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa. W kryptce św. Leonarda spocznie trumna Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na planie zaznaczono tymczasowe miejsce jej ustawienia.

Krakowa dnia 29 stycznia. Był tedy pogrzeb obydwoh królów razem na zamku krakowskim dnia 13 stycznia. Obydwoh trumny podle siebie stojące, na jednym katafalku podle siebie postawiono i ceremonje wspólnie odprawiono. Król Jan III wszystkim ceremonjom asystował z wielkim nabożeństwem. Nie w jednym jednak chowano ich grobie, bo Kazimierza w kaplicy Zygmunta, ojca jego Michała zaś w kacie po prawej ręce wchodząc w kościół, w kaplicy nie wiem którego króla.

Wielkiem wydarzeniem w dziejach grobów królewskich na Wawelu był również pogrzeb

owego trzeciego, opisywanego przez Paska króla, to jest Sobieskiego. Niezwykle uroczyste i wśród żalu całego narodu grzebano zwycięzcę z pod Chocimia i Wiednia.

Nie spoczęli natomiast w grobach wawelskich następcy króla Jana, dwaj Sasi, ani też ostatni smutnej pamięci monarcha Polski Stanisław August Poniatowski. Zabrakło królów polskich, ale nie zabrakło tych, których jako reprezentantów narodu chowano w grobach królewskich.

W r. 1830 sprowadzono zwłoki Naczelnika Narodu Tadeusza Kościuszki z Solury w Szwajcarii, gdzie dotąd spoczywały. Z królewską iście uroczystością złożono zwłoki tego przedziwnie skromnego człowieka obok zwłok Władysława IV i Sobieskiego.

Na krótko przedtem pochowano w krypcie św. Leonarda ks. Józefa Poniatowskiego, w którym naród chciał widzieć przedstawiciela swego honoru i ostatniego wielkiego wodza wojsk polskich. Współczesni poeci układali nawet wstrząsające elegje na pogrzeb księcia Józefa.

Nadszedł okres, w którym Polska nie miała nie tylko królów, ale nawet dowódców. Wówczas to tradycję wielkich pogrzbów na Wawel podtrzymało sprowadzenie zwłok Mickiewicza, którego umieszczono w oddzielnej krypcie. W 1890 roku wreszcie jak wszyscy pamiętamy, nastąpiło z inicjatywy rządu sprowadzenie z Francji zwłok Juliusza Słowackiego. Z niezwykłą uroczystością przewieziono zwłoki do Krakowa, gdzie obok sarkofagu Mickiewicza stanął nowy sarkofag Juliusza Słowackiego.

Rozmowy ministra Becka.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Minister spraw zagranicznych Beck przyjął wczoraj posła austriackiego Hoffingera i posła czechosłowackiego Girse.

Katastrofa balonu.

Paryż, 23. 5. (PAT). Balon belgijski „Belgica”, pilotowany przez aeronautę de Muytera, zdobywcę nagrody Gordon-Benetta, spadł na wybrzeżu Brytauij. Balon jest zniszczony. Pilot i jego dwaj towarzysze uratowani.

Ogłoszenie przetargu.

Podaje się do publicznej wiadomości, że w środę, dnia 12 czerwca 1935 r. o godzinie 4-tej po południu odbędzie się w biurze Zarządu Miejskiego w Mogilnie (pokój nr. 1) publiczny przetarg ofert pisemnych na dzierżawę obwodu rybackiego Mogilno — Żabno, łącznego obszaru 86,14,00 hektarów obejmującego obszar wody otwartej jeziora Mogilno—Żabno wraz z dopływami. Dzierżawa rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 1935 r. i trwać będzie przez dziesięć lat i 3 miesiące do dnia 1 kwietnia 1945 r.

Do obowiązków dzierżawcy należy między innymi:

1. złożenie kaucji w wysokości jednorocznego czynszu dzierżawnego,
2. płacenie czynszu w dwóch ratach półrocznych z góry,
3. obowiązkowe zarybienie obwodu według norm przewidzianych w statucie Spółki,
4. utrzymywanie jednego strażnika rybackiego.

Wadium licytacyjne w wysokości 100 zł należy złożyć na miejscu przed rozpoczęciem przetargu.

Pisemne oferty na dzierżawę obwodu rybackiego z podaniem wysokości ofiarowanego czynszu rocznego należy w zamkniętych i opieczętowanych kopertach wnieść do Spółki Rybackiej Jeziorowej na ręce niżej podpisanego (Zarząd Miejski w Mogilnie, pokój 1) najdalej do dnia 12 czerwca 1935 r. godz. 12-tej w południe. Spółka zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru dzierżawcy lub też nieuwzględnienie żadnej ze złożonych ofert.

Blizszych wyjaśnień w sprawie warunków przetargu i dzierżawy udzieli niżej podpisany, gdzie uzyskać można wzory ofert.

Mogilno, dnia 22 maja 1935 r.

Przewodniczący Spółki Rybackiej Mogilno—Żabno
Tyczewski, burmistrz.

9168

Baozność I KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Od 23 maja br. kursują autobusy na linii
Świecie - Gruczno - Borówno - Bydgoszcz
podług następującego rozkładu jazdy:

Dni powsz.	Święta i niedz.	Dni powsz.	Święta i niedz.
700	1200	1800	700
725	1225	1825	725
805	1305	1905	805
820	1320	1920	820
850	1345	1945	850

W Świeciu połączenie do Grudziądza i do Osia
W Bydgoszczy połączenie we wszystkich kierunkach (9175)
J. Pollitz
Topolin ek
Tel. Topolino nr. 5.

Potrzebny
jest wózek ręczny, dwukołowy w dobrym stanie. Zgłaszać się: Długa 6, Marciniak. (9156)

Kupię
miski miedziane. Cukiernia „Cristal”. (9176)

Feön
110 wolt kupię. Plac Pożnański 4. (9130)

Kociół
miedziany do 150 ltr. kupi Hübner, Sw. Trójcy 12. (9139)

Magiel
dobry kupię. Grunwaldzka 83 w składzie. (9111)

Akordeon (9165)
używany kupię. Władysław Wilkowski, Śliwice, pow. Tuchola.

Piece (9140)
kaflowe używane kupię. Właściciel Toruńska 13.

Jako
elewka oraz do pomocy pani potrzebna lepsza dziewczynka z skromnym wynagrodzeniem i traktowaniem rodzinnym. Spirkowa-Kawiarnia, Sepólno, Hallera 20. (9161)

Galwanizator
do niklowni potrzebny. Oferty sub „Nikiel” do filji. (4997)

Czeladnik
krawiecki potrzebny zaraz. Sienkiewicza 33. (4990)

Pomocnik
ogrodnicy potrzebny. Marynarska 5. (4991)

Panienkę
inteligentną do obsługi gości przyjmę. Gdańska 50a, Cukiernia. (4983)

Uczennicę
doszycia przyjmie mistrzyni Wiatrakowa 15/8. (9149)

Kupimy natychmiast za gotówkę mało używany samochód osobowy „FORD” (limuzynę 4-drzwiową).

Oferty z dokładnym opisem oraz podaniem ilości przejechanych kilometrów i najniższej ceny prosimy kierować do (9167)

Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek” s. A. Toruń, ul. Mickiewicza 5.

Kupię
kociół parowy w dobrym stanie od 4—6 atmosferów. Adres w Dzienniku. (9123)

LEKCJE

Pierwszorzędne
lekcje gry na fortepianie, przygotowuję do konserwatorium. Hetmańska 5, m. 5, wejście na prawo. (21186)

Lekcyj
polskiego i niemieckiego. Sienkiewicza 10—6. (4974)

POSADY WOLNE

Potrzebna (9162)
uczciwa dziewczyna do wszelkich prac z gotowaniem. Spirkowa-Kawiarnia, Sepólno, Hallera 20.

Poszukuje
się pianisty i skrzypka. Smukała. (9113)

Urzednicy,
Panie, Panowie kierownicy spółdzielni, lub współpracownicy, personel wielkich firm, umysłowo pracujący, czasowo bezrobotni, jednakoż dobrze polecani mogą zarobić sobie łatwo kilkadziesiąt lub kilkaset złotych miesięcznie. Zapytania i podanie zaawodu itd. należy kierować do firmy Kazimierz Greger, Poznań, ul. 27 Grudnia L. 18. Oddział wysyłkowy. Firma założona w roku 1910. (9173)

Stolarz
wpracowany na budowie potrzebny. Czyżkówo ul. Łakowa 11. (9131)

Bufetowa
potrzebna zaraz. Marszałka Focha 32. (9172)

Pomocnik
krawiecki potrzebny zaraz. R. Różański, mistrz krawiecki, Warlubie, powiat Świecie, Pom. (9129)

Listy przewozowe

z nadrukiem firmowym i z urzędowym stemplem wykonuje szybko i po cenach przystępnych

„DRUKARNIA BYDGOSKA” POZNAŃSKA 12/14 — TELEFON 3315.

Figury Pomniki Nagrobki Wodotryski Wozony Ornamenty architektoniczne (9121)
wszelkie roboty kościelne wykonuje
Zakład rzeźbiarsko-kamienniarzki P. Triebler
artysta rzeźbiarz
Bydgoszcz, Dworcowa 94
z granitu, marmuru, piaskowca, kamienia sztucznego (Terrazzo), drzewa, stiuku itp.
Wykonanie solidne — ceny konkurencyjne.

Parcele (6140)
przy Sokolej i Ujejskiego, m² 90 gr. Wiadomości Chołoniewskiego 43a.

Panienkę
dobrej reprezentacji poszukuje
na wyjazd w sprawach reklamowych, za **dobrem wynagrodzeniem** zaraz.
Zgłoszenia ewentualnie z fotografią proszę składać w administracji Dziennika Bydgoskiego Toruń pod „Reklama”. (9095)

Składaki (Piast)
obecnie znacznie tańsze. Proszę zająć katalog.
A. Florek, Bydgoszcz
ulica Jezuitów 2. (9152)

Meble
gwarancyjnie wykonane po cenach konkurencyjnych poleca (8173)
Fabryka mebli Ambroży Pałczyński
Wetniany Rynek 9
dawnej Górecki.

Czytajcie Dziennik Bydgoski

2 pokoje
wolne. Gdańska 60, I piętro. (9056)

Dwa (4986)
elegancko umebl. pokoje do wynajęcia. Gamma 5/1.

Pokój
słoneczny, czysty. Grunwaldzka 18—3. (9171)

Pokój
balkonem utrzymaniem. Cieszkowskiego 8-4. (4993)

Komfortowy
pokój. Cieszkowskiego 1, m. 5. (4992)

RÓŻNE

Restauracja (9135)
A. Deja wydaje obiady, kolacje z 3 dań po 70 gr.

Ostrzegam
wszystkich przed zdunem Janem Jagodzinskim, Henryka Dietza 24, zlecenie jemu pracy i zaliczki nie dawać. Lewicki. (4988)

ZGUBY

Rękawiczki (4972)
damskie, brązowa skórka zgubiono 21 maja, Promenada—Ossolińskich. Oddawcę wynagrodzę. Szatkowski, Promenada 77/1, tel. 34.

Zgubiono
w środę 16. V. br. na słuzach legitymację kolejową. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem B. Zwiewka, Nowodworska 34/6. (9134)

MATRYMONIALNE

Panna
at 25, inteligentna, ciemna blondynka, z własną wyprawą i umeblowaniem, poszukuje pana na stałym stanowisku, pierwszeństwo mają urzędnicy i wojskowi. Oferty z fotografią proszę kierować pod „Solidna” do filji Dziennika Bydgoskiego. Pośrednicy wykluczeni. (4995)

DACH
MAD-GŁOWA
MIESZKANIA WOLNE W BYDGOSZCZY

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.
2 i 1 pokojowe:
kuchnia. Śniadeckich 39/1.

2—3 pokojowe:
kuch. Jana Kazimierza 8/1a

3 pokojowe:
Kordeckiego 13—2.

3 i 4 pokojowe:
urząd. Jagiellońska 28.

4 pokojowe:
oficerowi. Florjana 9.

5 pokojowe:
Świętojańska 21/9.

Słoneczne
3 pokoje kuchnia. Kraszewskiego 7. (9155)

Pokój
kuchnię wynajmę. Długa 5. (9144)

5 pokojowe (4989)
słoneczne, ul. Matejki 8.

MIESZKANIA SZUKA

Trzypokojowego
komfortowego poszukują bezdzietni, czynsz z góry. Oferty „1935”. (9119)

8—10 pokoi (9138)
ewtl. wille poszukują zaraz. Of. pod „8—10” filija Dzień.

2—3 pokojowego
mieszkania poszukuje zaraz. Zapłacę z góry. Oferty filija pod „Emerytura”. 4998

POKOJE WOLNE

Pokój
Kordeckiego 25/3. (9146)

— Możesz teraz puścić.
— Czy przyszedł już instalator?
— Nie, ale dom się pali!

POLECENIA

Drzewo
budowlane stolarskie, niższe ceny, poleca Składnica drzewa, Ogrodowa nr. 2. Tel. 13 40. (8848)

Centryfugi
najtaniej. Długa 5. (9142)

Wózki (9141)
dziecięce najtaniej Długa 5. Reperacje — Zamiany.

SPRZEDAŻE

Kolonjalke
zaprowadzoną z powodu wyjazdu natychmiast korzystnie sprzedam. Adres Dziennik. (9117)

Sklep
kolonialno spożywczy, dobrze zaprowadzony, istniejący 30 lat centrum Bydgoszczy, korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia: Biuro „Agrarja”, Parkowa 1. (4974)

SPRZEDAŻE

Kamienica
dwupiętrowa, składem 15.000. Nowakowski, Kaszubska 2. (9133)

Warsztat
stolarski na sprzedaż. Niegolewskiego 23, m. 4. (9157)

Schody
kręcone (Wendeltrepp) do sprzedania. Grunwaldzka 35. (9163)

Samochód (9169)
Alfa Romeo, 2 litrówka kabriolet 4 miejscowy, stan pierwszorzędny, 5000 złotych. Szymański, Grudziądz, Kwiatowa 10, m. 4.

Rower
tanio. Długa 5. (9145)

Repertuar kin bydgoskich:

ADRIA: „Jestem zbiedzicielem”. Ostatni dzień.

APOLLO: „Nadja” i do-datek kolorowy.

BALTYK: „Pionierzy Zachodu” i „Reporter nr. 7”.

KRYSTAL: „Kobieta pamięta” z Claudette Colbert, premiera.

MARYSIENKA: „Melodie cygańskie” i bajka kolorowa „W lasku wiedeńskim”.

REWIA: „Dziewczyna na rozkaz” i „Braterstwo ludów”. Na scenie Olesłowski.

Sprzedam
dom nowy wygodami, duży ogród. Właściciela wskazuje Dziennik. (9148)

Cukiernię
pierwszorzędna, świetnie prosperującą, centrum sprzedam, 7000, powód choroba. Zgł. Jana Kazimierza 8, m. 1a. (4982)

Pianino
tanio sprzedam Kordeckiego 6 — 5. (4957)

Rakięte
tennisową lekką, mało używaną, w dobrym stanie sprzedam tanio. Reflektantów proszę o podanie swych adresów i czasu, w którym zechcą rakięte obejrzeć pod „Tennis” do Dziennika Bydgoskiego. (9007)

Nożyce
duże blacharskie sprzedam. Sw. Trójcy 32. (4971)

Sprzedam
aparat niwelacyjny. Śniadeckich 59—6. (4970)

Chevrolet
półciężarowy (Lieferwagen) po remoncie tanio na sprzedaż. Wiadomość Jasna 34, garbarnia. (9112)

Mieszkanie (9177)
parterowe 60, wydzierżawię. Sienkiewicza 6, m. 3.

Ford
ciężarówka, 31 rocznik w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Wiadomość Dziennik Bydgoski. (9147)

Maszyna (4987)
do szycia, gabinetowa, tanio. Dworcowa 31, kiosk.

Maszyna
do szycia tanio. Pomorska 22—8. (4985)

Syplakie (4994)
nową dębowa 250, sprzedam. 3 Maja 6, stolarnia.

Jadalnie
nowoczesne tanio sprzedaje Pomorska 30. (4981)

KUPNA

Skubiarke
(Zupfmaschine) kupię. Oferty Dziennik Bydgoski pod „P. P.” (9153)

Domek
ogrodem kupię, wpłacę 3000. Wiadomość filija Dziennika. (4975)

Motocykl (4941)
mało używany poszukuję. Adres w Dzienniku.